

PHSR

**P
O
Z
O
S
T
Á
V
A**

PHSR OBCE PARCHOVANY

**PHSR - Program hospodárskeho
a sociálneho rozvoja
obce Parchovany**

- ❖ **Analytickej časti**
- ❖ **Strategickej časti**
- ❖ **Programovej časti**
- ❖ **Realizačnej časti**
- ❖ **Finančnej časti**

*Zhotoviteľ: **OcÚ Parchovany***

*Predkladá: **JUDr. Juraj Guzej, starosta obce***

Marec 2016

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PARCHOVANY

vypracovaný v zmysle zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja

N á z o v	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Parchovany na roky 2015 - 2020
Územné vymedzenie :	Košická kraj, okres Trebišov, obec Parchovany
Územný plán obce/VÚC schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	15.03. 2016
Dátum platnosti:	od 15.03.2016 do 31.12.2020
Verzia:	1.1
Publikovaný verejne:	15.03.2016

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod*												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												
Uznesenie zastupiteľstva:												

Základné princípy tvorby PHSR:

- ✚ je založený na kvalitných a overených dátach,
- ✚ je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- ✚ je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- ✚ je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- ✚ je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

Návrh personálneho obsadenia pracovného tímu spolupráce na PHSR:

Zoznam členov pracovných skupín	
Funkcia v strategickom plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení
Gestor	JUDr. Juraj Guzej, starosta obce
Koordinátor	Ing. J. Ihnátová, samostatný odborný referent
Metodik	Ing. Milan Filip
Organizácia, inštitúcia	Funkcia
Interní odborníci	
Obecný úrad	Starosta
odbor školstva	koordinátor školskej infraštruktúry
referát regionálneho rozvoja	Jana Koptašíková
referát eurofondov	Ing. J. Ihnátová
Externí odborníci	
Štatistický úrad	referent evidencie obyvateľstva
Regionálny úrad verejného zdravotníctva	referent poradne zdravia
Spojená škola Sečovce	metodik pre študijné odbory
Záujmové skupiny obce	
Futbalový zväz	Ing. Ján Hvozďák
Spolok priaznivcov kultúry a umenia	
Podnikateľské subjekty	
	Ing. Ján Popad'ák
Sociálno-ekonomická skupina	
Environmentálna skupina	

Obsah PHSR

Úvod	5
Časť A - Analytická časť.....	8
Časť A.I Analýza vnútorného prostredia.....	8
Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia.....	16
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	17
Časť B – Strategická časť.....	21
Časť C – Programová časť.....	28
Časť D – Realizačná časť	30
Časť E – Finančná časť	32
Časť E.I Indikatívny finančný plán PHSR	32
Časť E.II Finančná časť.....	32
Záver.....	35
Štatistické údaje o zmenách v živote obyvateľov obce	37
Propagačná časť PHSR obce Parchovany.	66
Prílohy k PHSR: Akčný plán na daný rozpočtový rok	

Tento dokument je vypracovaný s cieľom poskytnutia jednotnej štruktúry pre vypracovanie **Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce** v zmysle novely zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja formou metodiky pre prípravu a realizáciu programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR“).

Pre vypracovanie PHSR obce bola použitá metodika príkladov a podporných dokumentov vypracovaná a doporučená **MDVaRR SR**.

PHSR obce/obcí/VÚC spolu s územným plánom konkrétneho územia je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy vychádzajúcim z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.

PHSR sa spracováva na obdobie spravidla 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR je výsledkom strategického plánovania. Prebraná metodika jednoznačne formuluje obsah a štruktúru dokumentu a popisuje proces jeho tvorby na najnižšej miestnej/obecnej úrovni. Využitím ďalších nástrojov a prístupov z príloh umožňuje flexibilitu spracovania podľa konkrétnych potrieb aktérov v území.

Ú v o d

Obec Parchovany leží v centre Východoslovenskej nížiny, v miestach, ktoré jej predurčili pomerne pestrú históriu. K 31.12.2015 má 1.946 obyvateľov z čoho je 51,1 % žien. V obci je 503 bytov prevažne v rodinných domoch. Neobývaných je 64 domov.

Silné stránky Parchovany:

- Dobrá geografická poloha – zaujímavé prostredie, blízkosť Košíc
- Výhodné dopravné spojenie – obcou prechádza medzinárodná cesta I/48.
- Kultúrne bohatstvo – bohatá história obce, významná stavba nad obcou
- Prírodné zdroje – rieka Topľa, pestré územie
- Možnosť rozvíjať cestovný ruch – vďaka kultúrnemu a prírodnému bohatstvu

Slabé stránky Parchovany

- Intenzívna doprava negatívne vplyvajúca na život občanov
- Vysoká nezamestnanosť, chýbajúce ekonomické príležitosti,
- Nevyužívanie existujúcich možností (CR – nie je infocentrum, kúpalisko ap.)
- Nedokončená technická infraštruktúra, *miestne komunikácie v zlom stave*.

Obec dlhodobo hospodári s prebytkovým obecným rozpočtom. V obci je usídlených **32 ekonomických subjektov** (časť z nich nevyvíja činnosť). Medzi hlavné problémy obce patrí nezamestnanosť (**menej ako 20 percentná miera**), nízka podnikateľská aktivita, nevyužívanie potenciálu veľmi úrodnej pôdy.

Nepriaznivý ekonomický stav obce môžu zvrátiť aktivity cestovného ruchu, ale aj rozvoj iných druhov podnikania. Najväčší význam pre CR má potenciál v oblasti vodného hospodárstva, gotický kostol z 14. Storočia postavený v neskorogotickom štýle v roku 1900. V obci sú pre cestovný ruch čiastočne vytvorené podmienky v podobe 2 reštaurácií Pizzeria Taverna, Motorest Ilfa s.r.o., pohostinstva. Rezervou sú okrem iného zdevastované *prístupové cesty*, *potrebná revitalizácia miestneho parku*, ale aj *úprava verejných priestranstiev*.

Zlepšenie situácie v tejto oblasti prispeje k rozvoju obce ako aj celého tohto regiónu. Ak sa zvýši návštevnosť obce zvýši sa aj a jej atraktivita, zvýši sa aj návštevnosť. Potenciál CR je v prebudovaní Splavu na rieke Topľa v časti Božčice, a pod. (čo prirodzene platí aj naopak – okolie môže obci pomôcť). To sa dá vzťahovať aj k celému kraju, či regiónu NUTS II. Rozvoj jedného miesta multiplikačne napomôže aj rozvoju celého regiónu.

Neoddeliteľnou súčasťou obce je marginalizovaná skupina **nezamestnaných**. Dočasné pracovné príležitosti vznikajú v obci počas realizácie investičných projektov, participáciou aktívneho príspevku najmä pri úprave verejných priestranstiev, pri vykonávaní menej kvalifikovaných prác, ale aj zamestnaním miestnych obyvateľov pri oprave skrášľovaní obce. Využitie pracovníkov v rámci verejnoprospešných prác a zamestnanie miestnych obyvateľov bude patriť aj naďalej k hlavným prioritám obecného zastupiteľstva. Strategickou prioritou obecného úradu bude príprava projektov podporujúcich nárast počtu pracovných príležitostí v obci a v blízkom okolí.

Kľúčové politiky/oblasti rozvoja obce:

- rozvoj cestovného ruchu
- rozvoj poľnohospodárstva, lesníctva a rybárstva
- obnovu vidieka a zlepšenie vzhľadu obce.

Chápanie prirodzených hraníc autokracie, a z toho vyplývajúca nevyhnutnosť spolupráce pre funkčnú spoločnosť, vytvára predpoklad pre vznik súborného intelektu starých známych polytandemných foriem riešení celospoločenských problémov-výziev-príležitostí.

OSVOJENIE SI POTENCIÁLU ROZVOJA:

Prostredie samosprávy v danom kontexte sú procesy, s ktorými máme dočinenia, ktoré na samosprávu vplývajú a na ktoré samospráva vplýva sama tzn., že ide v tomto zmysle o priestorovo - informačnú lokalizáciu interaktívnej politiky samosprávy v nasledujúcich krokoch diania:

1. Občan alebo návštevník obce rozpozna faktor prostredia, s ktorým sa stretáva.
2. Rozšíri o ňom informáciu.
3. Informácia bude prijatá „zodpovednými riešiteľmi“, majúcimi v svojej pamäti nevyhnutnú koncepciu riadenia, alebo schopnými ju zostrojiť.
4. Koncepcia riadenia bude predaná iniciátorovi zrodu štruktúry (*navrhovateľovi*).
5. Nájdú sa „elementy“, voľné alebo zaoberajúce sa v štruktúrach menej závažnými prioritami, majúce špecializáciu, nevyhnutnú pre nanovo vytváranú štruktúru.
6. Tento proces sa opakuje, až do vtedy, keď sa v prijateľnú dobu proces riadenia zavŕši podľa plnej funkcie s prijateľnou úrovňou kvality.

Občan, nemajúci poňatia o štruktúrnom riadení, uvidí opäť, buď „neorganizovanú živelnosť“ (náhodu), alebo bude hľadať iné štruktúry. Zo skúsenosti vieme, že nebude schopný ich nájsť, lebo nevie rozlíšiť splývajúce procesy, alebo k tomu patriace objemnejšie analógy elementov majúci vplyv na rozvoj. Pritom možnosti objemnejších analógov sú širšie než si viem predstaviť a vychádzajú nad rámec súboru kvalít, ktorými sú charakterizované elementy nášho blízkeho vplyvu. Niekedy sa tomu hovorí aj politika vplyvu, „obsadzovanie funkcií“ alebo ťažko rozpoznateľných utajovaných štruktúr moci.

Maximum produktivity, efektívnosti a udržateľnosti sa dosahuje pri spojení štruktúrneho a bezštruktúrneho riadenia v samoriadení supersystému ako jediného celku. Dostatočne intenzívna, výmena informácií je zárukou toho, aby nedochádzalo k zlyhaniu riadenia kvôli nemožnosti zabezpečiť príslušné ciele a priority rozvoja.

Spracovatelia programu

Časť A - Analytická časť

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Časť A.I Analýza vnútorného prostredia

Charakteristika územia

Pôdny fond (ha/%)	Rozloha katastra: 1.650 ha			
	Poľnohospodárska pôda (ha): 1.039 ha			
	orná (ha): 730	trvalé trávnaté porasty: 152	záhrady: 43	ovocné sady: 7
	lesy (ha): 136	zastavaná plocha: 47	vodná plocha: 14	vinice (ha): 11
	Ostatná plocha (ha): 120			

Obec

[Zmienka o vzniku obce: r. 1245](#)

Obec Parchovany sa nachádza na území rozsiahlej Východoslovenskej nížiny v jej severnej časti s veľmi dobrými podmienkami pre intenzívne poľnohospodárstvo. K výraznej intenzifikácii pôdohospodárstva slúžila a bola využívaná rieka Topľa. Geografickou polohou kataster obce spadá do okresu Trebišov. Rozloha katastra je **1.650 ha**. Prvá zmienka vzniku obce je z roku 1320. Najväčšiu časť katastra tvorí orná pôda. Osídlenie je typické s hustou zástavbou starej vidieckej časti orientovanou pozdĺž komunikácie s rozsiahlejším centrom a novou zástavbou rodinných domov na západnej a juhovýchodnej časti obce. Ďalší rozvoj územia bude riešený v súlade s novou ÚPD.

Väzby

Hlavným rozvojovým polom je (15 km) mesto Trebišov, ktoré určuje jeho hlavné väzby. Nadregionálna rozvojová, sídelná a komunikačná os v katastri obce sa nenachádza. Železničné spojenie na trati Trebišov – Vranov bolo zrušené. Obcou prechádzajú cesta I. triedy č. 79 v trase: Poľská republika – Vyšný Komárnik – Svidník – Stropkov – Domaša – Vranov nad T. – Trebišov – Slovenské Nové Mesto – Maďarsko. Táto cestná komunikácia vytvára väzby územia v širších súvislostiach a je základným predpokladom a komunikačnou podmienkou pre ďalší rozvoj obce.

Oblasti

Charakteristiku obce vytvára centrálna časť obce s občianskou vybavenosťou strediskovej obce 60-tich rokov. Súčasťou obce je územne odlúčená časť Božčice tiahnuca sa pozdĺž rieky Topľa na severo-východ. V obci je železničná stanica, ktorá po zrušení regionálnych trati nebola v strede záujmu kompetentného – Košický samosprávny kraj. Celkovo katastrálne územie obce je súčasťou Východoslovenskej nížiny s bohatou tradíciou pestovania najmä repy pre potravinárske účely.

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

V obci sú dve lokality **Rómskeho osídlenia** – menšia s počtom cca 83 ľudí je sústredená na okraji obce v rámci zastavbovej časti intravilánu a druhá väčšia o počte 306 ľudí je sústredená **v extraviláne obce vo vzdialenosti 2,5 km.** Rómska osada je blízko železničnej stanice čo v minulosti bolo touto komunitou aj veľmi využívané na cestovanie a za prácou do Trebišova. Pre rozvojové zámery je potrebné spresniť územno-plánovacia dokumentáciu v tejto časti obce.

Infraštruktúra

Obec je napojená na základné siete plynu, elektriny a telekomunikácie. Na vodovodnú sieť je napojená väčšia časť obce – 80 %. Mnohí občania využívajú aj vlastné studne. Obci chýba kanalizácia. Tento nedostatok je jedným z hlavných cieľov v rámci programu rozvoja, vrátane napojenia verejnej kanalizácie na čističku odpadových vôd. Vykurovanie je riešené s 95 % podielom plynom. Malá časť obyvateľov kúri drevom. Územím obce neprechádzajú nadradené koridory technickej infraštruktúry. V oblasti infraštruktúry ďalší rozvoj je smerovaný na dobudovanie chýbajúcich sietí.

Dokumentácia

Obec má rozpracovanú novú územno-plánovacia dokumentáciu a vypracovaný program rozvoja obce do r. 2015, ktorý sa aktualizuje. Existuje dokumentácia projektu výstavby verejného vodovodu a kanalizácie. Obec má k dispozícii základnú mapu katastra, údaje o nehnuteľnostiach, údaje o podnikateľských subjektoch. Obec realizovala dva projekty s podporou fondov EU – Revitalizácia centrálnej časti obce (2011-12) a rekonštrukcia základnej školy - výmena okien a zateplenie budovy.

Obyvateľstvo a osídlenie

<i>Veková štruktúra obyvateľstva k SOD 2011: 1946</i>	
Predproduktívny vek (0-14):	19,2 % t.j. 374 obyvateľov
Produktívny vek (15-64):	32,5 % Muži: 632 obyvateľov
	35,8 % Ženy: 697 obyvateľov
Poproduktívny vek (65 a viac):	5,7 % Muži: 111 obyvateľov
	6,8 % Ženy: 132 obyvateľov
Spolu:	1946 obyvateľov

V súčasnosti je priaznivý vývoj vitality obyvateľstva, nakoľko produktívna a predproduktívna zložka prevyšuje poproduktívnu zložku.

Charakteristika súčasného stavu obyvateľstva podľa pohlavia, veku, národnosti a vzdelanostnej úrovne je obsiahnutá v daných tabuľkách. Informácie v nasledujúcich tabuľkách boli čerpané z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Školstvo a vzdelávanie

Identif. znak	Všeobecný údaj	Číselná hodnota	Poznámka
Š K O L S T V O			
	Počet materských škôl v obci ?	1	
	Počet ZŠ 1.-4. roč. v obci ?	1	
	Počet plne organizovaných základných škôl?	1	
	Najbližšia ZŠ je vzdialená v kilometroch ?	0	Parchovany
	Najbližšia špecializovaná základná škola ?	15	Sečovce

V súčasnosti sa v obci Parchovany nachádza Materská škola, ktorá má 2 triedy a navštevuje ju 39 detí. Má troch pedagógov a jednu upratovačku. Pôvodný objekt MŠ v severnej časti obce sa nevyužíva a je opustený ale vhodnou rekonštrukciou by mohlo vzniknúť komunitné centrum.

Základnú školu pre 1. – 9. ročník navštevuje 192 detí. Z iných obcí (z obce Tušice) dochádzajú 2 deti. Škola má kapacitu 21 tried, telocvičňu, jedáleň a školské ihrisko. Materská a základná škola má spoločný areál, nachádzajúci sa v centre obce. Spoločný areál bol vybudovaný v roku 1971 a vyhovuje súčasným potrebám obce.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci je súkromný všeobecný lekár, najbližšia zdravotná starostlivosť je dostupná v okresnom meste Trebišov, Vranov nad Topľou, Sečovce. Pôvodné jednoobvodové zdravotné stredisko, z roku 1973 je v súčasnosti využívané ako športová vybavenosť. Obec v rámci návrhu ÚPN navrhuje rekonštrukciu pôvodného zdravotného strediska s miestami pre 4 lekárov, 8 pracovníkov a lekárňou s 2 pracovníkmi. Na zdravotnom stredisku sa zriadil stacionár DS Lumina, n.o. cca pre seniorov v počte 30 ľudí – potrebná je inštitucionalizácia riadenia.

V obci sa v súčasnosti nenachádza žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti, ale obec zamestnáva dve opatrovatelky. Obec plánuje rekonštrukciu starého objektu MŠ, v súčasnosti bez funkčného využitia, navrhuje ho na využitie pre sociálne služby a pre účely klubu dôchodcov.

Kultúra

Obec sa vyznačuje bohatým kultúrnym životom. Kultúrno – spoločenské akcie obec organizuje v Miestnom kultúrnom stredisku, zrealizovanom v r.1982, pre potreby obyvateľov všetkých spádových obcí bývalého strediskového sídla miestneho významu. Nachádza sa v ňom niekoľko miestností, ako viacúčelová sála o kapacite 500 miest, obradná sieň (40 miest), veľká zasadačka (100 miest), malá zasadačka (40 miest) a klubové priestory. V súčasnosti je potrebná rekonštrukcia tohto objektu, nakoľko sú prevádzkové náklady vysoké. V rámci ÚPN - obce sa navrhuje zmenšiť kapacitu viacúčelovej sály (max. 300 miest). Obec sa snaží organizovaním kultúrno – spoločenských akcií o zachovanie, oživenie a rozvoj tradícií obce.

K zachovaniu tradícií obce prispieva folklórna skupina Parchovianka, ktorej vznik sa datuje od roku 1971. Folklórna skupina interpretuje bohaté tradície obce v ľudovom obliekaní, spevoch, tancoch (folklórnou dominantou skupiny je karička a čardáš) a zvykoch. Parchovianka počas svojej umeleckej činnosti dosiahla viacero významných úspechov a ocenení na mnohých podujatiach doma i v zahraničí, ako 1. miesto na Celoslovenských dožinkových slávnostiach v Nitre (1972), rovnaké umiestnenie na Podunajskom folklórnom festivale v Kalocsi (Maďarsko), účasť na medzinárodnej

prehliadke SMOTRA FOLKLÓRA v Záhrebe (1981), trojnásobné prvenstvo na celoštátnej prehliadke dedinských folklórnych skupín Nositelia tradícií v rokoch 1982 a 1985 (Žilina) a v roku 2000 (Rimavská Sobota) a iné. V roku 1998 nahrala a vydala samostatnú sólovú MG a CD nahrávku s názvom " Už tri ročky v Parchovenoch nehrali ". Za zachovávanie autentického zemplínskeho ľudového folklóru bola Parchovianka ocenená Ministerstvom kultúry čestným titulom Zaslúžilý kolektív ZUČ (1986) a Osvetový ústav im udelil bronzovú pamätnú plaketu. Budúcnosťou folklórnej skupiny je Malá Parchovianka, ktorá systematickou prácou s mladými ľuďmi, napomáha zachovávať krásne národopisné tradície v oblasti ľudového folklóru.

Pre obyvateľov obce slúži miestna knižnica umiestnená v spoločnom účelovom objekte v centre obce.

Architektonickou dominantou obce Parchovany je neogotický rímskokatolícky kostol, postavený v roku 1908 na základoch zbúraného starého gotického kostola (1899). V sakristii neogotického kostola sa nachádzajú dve neogotické tabuľové maľby zo zbierok vo vojne zničeného kaštieľa.

V juhovýchodnej časti obce sa nachádza historický park s hodnotnou zeleňou a kaštieľ s kaplnkou, postavený v r.1860 ešte grófom Andrášim. Základ kaštieľa tvorila budova tvaru písmena L. Na prízemí sa nachádzala biliardová sála, rytierska sála, grófova pracovňa a fajčiareň, hostovská izba, knihovňa, izba pre služobníctvo, kúpeľňa a veľká kuchyňa. Na poschodí boli salóny, spálne pre členov rodiny, jedáleň, príručná knižnica, detské izby, učebňa a izby vychovávateľov. Miestnosti boli zariadené starožitným nábytkom, obrazmi slávnych maliarov a inými umeleckými predmetmi, ktorých časť pochádza z ciest grófa Emanuela Andrášiho. Kaštieľ stál uprostred rozsiahleho parku a viedla k nemu ešte doteraz zachovaná gaštanová alej. Kaštieľ 9. augusta 1901 vyhorel aj s kaplnkou a úplne zničený bol počas II. svetovej vojny. Dominantou parku je 300-ročný chránený dub. Park má rozlohu 7,5 ha a v súčasnosti je vo veľmi schátralom stave, obec navrhuje jeho rekonštrukciu a pravidelnú údržbu. Súčasťou parku je tiež rybník.

Šport a voľný čas

V obci pôsobí futbalový klub Parchovany, ktorý zastrešuje futbalový oddiel žiakov, dorastu a dospelých.

V súčasnosti má futbalový oddiel k dispozícii futbalové ihrisko, ktoré je súčasťou školského areálu. Futbalové ihrisko je využívané aj žiakmi základnej školy.

V Obci funguje tenisový klub. Občanom je k dispozícii aj Fitnes centrum, ktoré využíva objekt bývalého zdravotníckeho strediska. V rámci turizmu a rekreácie obec využíva časť bytového fondu (15 rodinných domov) na rekreačné účely ako chalupy alebo rodinné domy dovolenkového typu. Prírodné danosti obce ako historický park s vodnou plochou, rieka Topľa a Ondava sú tiež využívané v danej oblasti.

Pre športovo - rekreačné účely v rámci ÚPN – obce, obec navrhuje dobudovanie a rozšírenie športového areálu s prepojením na park s vodnou plochou, dobudovanie tenisového areálu, letného kúpaliska, turistickú ubytovňu a jestvujúci motorest.

Slovenský červený kríž sa zúčastňuje spoločenského života v obci, organizuje odborné prednášky a kultúrno - spoločenské akcie, ako napr. Deň matiek.

V obci pôsobí Zväz postihnutých civilizačnými chorobami a Zväz protifašistických bojovníkov. Poľovnícky zväz Topľa sa zúčastňuje na rôznych súťažiach v streľbe a skúškach poľovníckych psov v brlohárení.

Obchody, služby a iné

V obci prevádzkujú súkromní podnikatelia 2 potraviny, 1 nákupné stredisko COOP JEDNOTA (potraviny, reštaurácia, bar), 3 predajne s rozličným tovarom a 2 pohostinstvá. Objekt bývalého motorestu poskytuje obyvateľom obce a jej návštevníkom stravovacie služby.

V rámci ÚPN – obce, obec navrhuje novú obchodno – obslužnú vybavenosť formou nákupného centra na rozvojovej lokalite "Stred".

Úrady, inštitúcie a iné

Verejná správa a administratíva je zastúpená obecným úradom, ktorý je umiestnený v spoločnom objekte s miestnym kultúrnym strediskom.

V obci sa nachádza farský úrad, Dom smútku a verejný cintorín so starým ovocným sadom nachádzajúcim sa v centre obce. Obec navrhuje rozšíriť verejný cintorín na plochu ovocného sadu v rozsahu 0,6 ha. V miestnej časti Božčice sa nachádza miestny cintorín. Pošta spolu s miestnou knižnicou sídli v spoločnom účelovom objekte. V obci sa nachádzajú prevádzkovo – administratívne budovy pre firmy podnikajúce na území obce Parchovany. Existujúce plochy a zariadenia verejnej občianskej vybavenosti vyhovujú súčasným potrebám obce.

Obchod, služby	Predajne (počet): 7	Sortiment: základný	Služby: nie
Zdravotníctvo	Zdravotné stredisko/lekár: áno, lekáreň		
	Iné zdravotné a sociálne služby: Opatrovateľská služba		
Kultúra Školy Šport	Materská škôlka: 1	Základná škola: 1	Stredná škola: 0
	2 x kostol , 2 x cintorín	kult. dom	ihrisko, tenis. kurt
	Športové kluby: futbalový klub		
Ostatné	Poľovnícky zväz Topľa, Folklorný súbor - Parchovianka, SČK, SZPB		Pošta, hasičská zbrojnica

Hospodársko-ekonomická oblasť

Poľnohospodárstvo

Obec Parchovany svojou polohou a rovinatým charakterom sú predurčené na poľnohospodársku výrobu, čoho dôkazom je, že aj v minulosti sa obyvatelia obce zaoberali prevažne poľnohospodárstvom. JRD v obci bolo založené v roku 1959, sídlila tam štátna inštitúcia inštitúcia.

V roku 1974 sa JRD Družba v Parchovanoch zlúčilo s JRD v Dvoriankach. V roku 1990 sa JRD opäť od seba oddelenilo. Z parchovianskeho JRD vznikla súkromná poľnohospodárska firma PRIMAGRO s.r.o., zaoberajúca sa živočíšnou a rastlinnou výrobou. Túto poľnohospodársku výrobu prevádzkuje aj AGROHOLDING a.s. Trebišov, ISK hospodársky dvor Parchovany a hospodársky dvor Božčice, Roľnícke družstvo Tušická Nová Ves na hospodárskom dvore Hunkovce a fyzické osoby. Na katastrálnom území obce Parchovany sídli v miestnej časti Kinčes firma AGRO-S s.r.o. Dvorianky a firma BOVIMEX s.r.o. Michalovce, ktoré sa zaoberajú poľnohospodárstvom a vlastní ich podnikatelia z Dvorianok.

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

Z hľadiska technického stavu týchto hospodárskych dvorov sa predpokladá ich obnova a modernizácia.

Poľnohospodárskou malovýrobou, obhospodarovaním hospodárskej zelene a drobnochovom sa zaoberajú aj miestni obyvatelia na vlastných pozemkoch.

Ekonomika

V súčasnej dobe v obci existujú podnikateľské aktivity s tendenciou rozvoja. V obci pôsobia súkromní podnikatelia, ktorí prevádzkujú 2 súkromné potraviny, 2 súkromné pohostinstvá, 1 stravovacie zariadenie (bývalý motorest) a 3 predajne s rozličným tovarom.

Pracovné príležitosti v obci sú nedostačujúce, a preto časť ekonomicko - aktívnych obyvateľov migruje za prácou do Michaloviec (Siemens), Vranova nad Topľou, Košíc a Trebišova (Vagónka, nemocnica a úrady štátnej správy). Miestne pracovné príležitosti sú v poľnohospodárstve, obchode, službách a stavebných firmách. Firma JAS EXPORT Sobrance, zaoberajúca sa šitím zvrškov obuvi, zamestnáva niekoľkých obyvateľov obce Parchovany, ale aj obyvateľov z okolitých obcí.

V obci je niekoľko živnostníkov, z ktorých väčšina odchádza za prácou do Českej republiky.

V obci prevádzkujú výrobu nábytku 2 firmy, a to SIMA a FERAT. Nákupom, predajom a spracovaním poľnohospodárskych produktov sa zaoberá firma STOMEGA s.r.o..

Priemyselná-podnikateľská zóna na území obce Dvorianky v lokalite Kinčeš ponúka sezónne zamestnanie v obmedzenom počte.

V oblasti stavebníctva pôsobí firma HORA (výrobky s cementu). Vzhľadom na vidiecke osídlenie je počet firiem, prevádzok a rozsah výrobného územia relatívne vysoký.

Aktívnejšej činnosti sa zúčastňuje 77 nezamestnaných ľudí, v prevažnej miere rómskych obyvateľov.

Ekonomická charakteristika:

Podnikateľské subjekty	Celkový počet: 57		
	živnostníci: 45	s.r.o/a.s : 3	súkromní roľníci: 9
Priemysel	Výroba (druh): poľnohospodárska výroba		
	Výroba (druh): obuv a plastové doplnky do domácnosti		
	Remeselná výroba (druh): stolárstvo, autoopravovňa		
Hospodárska činnosť	Poľnohospodárstvo, (druh): rastlinná, živočíšna		
	Lesné hospodárstvo: nie		

Infraštruktúra

Energetika:

Dodávka elektrickej energie pre obec Parchovany je zabezpečená z jestvujúceho vzdušného 22 kV vedenia, ktoré je napájané z elektrickej stanice Trebišov. Sieť vysokého a nízkeho napätia je vo vyhovujúcom technickom stave.

Verejné osvetlenie obce pozostáva z vonkajšieho osvetlenia a je potrebná rekonštrukcia na súčasný energetický stav zníženej spotreby.

Telekomunikácie:

Telekomunikačné služby pre obyvateľov obce Parchovany zabezpečuje digitálny uzol. Telefónny rozvod v obci je riešený kombinovaným vedením, t.j. úložnými ale prevažne vzdušnými vedeniami.

Miestny rozhlas je vedený vzdušne na konzolách.

V obci je zabezpečený príjem televíznych staníc, ktorých signál je riešený klasickým spôsobom a cez satelitné prijímače.

Zásobovanie plynom:

Obec Parchovany je plynofikovaná a zásobovaná zemným plynom z plynovodu. Výrobné územia a hospodárske dvory v lokalite Kinčeš a v južnej časti obce nie sú plynofikované.

Zásobovanie teplom:

Dodávka tepla a TUV v obci Parchovany je zabezpečovaná z lokálnych zdrojov tepla, prevažne spaľovaním zemného plynu, pevných palív (uhlia) a čiastočne aj na báze elektrickej energie.

Vodné hospodárstvo:

V Obci Parchovany a miestnej časti Božčice je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je napojený na Východoslovenskú vodárenskú sústavu so zdrojom vody vodárenskou nádržou Starina. Vodný zdroj a úpravňa vody Božčice sú v súčasnosti mimo prevádzky. Vodovodná sieť je majetkom obce.

Už existujúci systém odvádzania vôd z povrchového odtoku v obci a miestnej časti Kinčeš je potrebné zrekonštruovať a zabezpečiť jeho pravidelnú údržbu. V lokalite rodinných domov "Stred" a "Pri štadióne" je potrebné vybudovať pozdĺž miestnych komunikácií cestné rigoly a žľaby. Pri ceste I. triedy a III. triedy je potrebné zriadiť sedimentačné nádrže a lapače olejov.

Na katastrálnom území obce Parchovany, v jej juhovýchodnej časti sa rozprestiera malá vodná nádrž. Nádrž nemá hrádzu a je zapustená do terénu na spôsob rybníka, s odberom vody z Manovho kanála. Ostrovy nachádzajúce sa v nádrži sú o rozlohe 1400 m² a 300 m². Malá vodná nádrž Parchovany slúži pre akumuláciu vody na závlahu pozemkov, požiarne účely, rekreáciu a pre športové rybárstvo.

Kanalizácia:

Kanalizačná sieť v obci je čiastočne rozostavaná, preto sú odpadové vody z objektov občianskej vybavenosti a rodinných domov odvádzané do vlastných septikov (žúmp).

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

Čistička odpadových vôd (ČOV) je lokalizovaná v južnej časti obce. ČOV bola vybudovaná v roku 1994, ale nakoľko realizované technologické zariadenie je technicky zastaralé, nebola skolaudovaná a uvedená do prevádzky.

Cestná infraštruktúra:

Hlavná miestna komunikácia v obci bola zrekonštruovaná v r. 2005. Chodníky sú zväčša vo vyhovujúcom stave, v jednej časti obce sú v dezolátnom stave.

Autobusová osobná hromadná doprava je zabezpečovaná pravidelnými linkami SAD a je postačujúca. Vo väzbe na rozvojovú lokalitu "Stred" v rámci ÚPN – obce navrhuje dobudovať zastávky.

Regionálna železničná trať na k. ú. obce Parchovany prechádza v smere Trebišov – Vranov nad Topľou so zastávkou v Parchovanoch. Na železničnej trati sa osobná hromadná doprava nerealizuje, premávajú len nákladné vlaky. Na železničnej dopravni – zastávka Parchovany je odstávková koľaj pre vlečku do závodu STOMEGA s.r.o., Stará Ľubovňa.

Charakteristika technickej infraštruktúry

Doprava	Cesty: miestne 5,5 km I. Tr. -1,8 km	Spoje: SAD, železnica	Železnica: áno
Voda	Rieka: potok Topľa	Vodovod: áno,	Stav: dobrý
	Kanalizácia: nie	Čistiareň: nie	Iné: žumpy, septiky
Teplo, Plyn, Elektrina	Vykurovanie: plyn, drevo	Rozvod plynu: 95%	Teplá voda: nie, lokálne
	Rozvod tepla: nie	El. vedenie: vzdušné	Vonkajšie osvetlenie: áno, zlý stav
Telekomunikácie, Iné	Telefónny rozvod: dobrý	Miestny rozhlas: áno, dobrý stav	Káblková televízia: áno

Životné prostredie

Prostredie

Životné prostredie územia nie je príliš zasiahnuté diaľkovými emisiami, nenarušujú ho žiadne veľké lokálne zdroje znečistenia. Pozornosť si zasluhujú predovšetkým lokálne znečistenia v oblasti pôdy a priepustnosť septikov a žúmp. To si vyžaduje nové investície na dobudovanie kanalizácie. Kvalitu životného prostredia možno zlepšiť skrášlením verejných priestranstiev obci. Dominantou je predovšetkým okolie rímsko-katolíckeho kostola.

Odpad

Tuhý odpad z obce sa v súčasnosti odváža na skládku (vzdialenú až **20 km**). V obci sú divoké skládky tuhého odpadu. Problémom je znečistenie potokov a ochrana brehov proti povodni. V obci je vykonávaný separovaný zber domového odpadu ale mal by mať však väčšiu účinnosť. V rámci koncepcie odpadového hospodárstva by bola v tomto smere vhodná spolupráca so susednými obcami. Problému znečistenia odpadom musí obec venovať sústavnú pozornosť, vrátane osvetu.

Ochrana

Cez katastrálne územie obce Parchovany a Božčice pretekajú vodné toky Ondava, Topľa, Bačkovský potok, Manov kanál, Pravobrežný kanál a Višnovský potok.

Obec sa nachádza na severnej hranici chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Východoslovenská rovina (ďalej len „chránené vtáacie územie“) za účelom zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu ako bocian biely, ďateľ hnedkavý, ľabtuška poľná, orol kráľovský, pipiška chochlatá, prepelica poľná, prhľaviar čiernohlavý, rybárik riečny, sokol rároh, chriaštel poľný a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania.

Okrem mimoriadnej biologickej hodnoty má význam aj z hľadiska klimatického a je esteticky pôsobivým prírodným prvkom oživujúcim monotónny obraz poľnohospodársky využíanej krajiny východoslovenskej nížiny. V rámci ochrany životného prostredia a zveľaďovania prírodného potenciálu regiónu ÚPN – obec navrhuje rešpektovať vo východnej časti územia nadregionálny biokoridor Ondava a jestvujúci regionálny biokoridor Topľa.

Na území k. ú. obce Parchovany ako aj na časti zastavaného územia obce je vymedzené chránené ložiskové územie (CHLÚ) Bačkov, ktorým sa zabezpečuje ochrana výhradného ložiska zemného plynu proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania. Ochrana proti povodňam a zabezpečenie čistoty potokov by mali byť v centre pozornosti obce. Krajinárska hodnota vidieckeho charakteru tu nie je zachovaná. Pozornosť si zasluhuje dominantu obce rímsko-katolícky kostol a príľahlý park. Zveľaďovanie ďalších zaujímavých územných častí katastra obce sú v očakávanej budúcnosti.

Hodnoty

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

V obci je evidovaná jedna kultúrna pamiatka - rímskokatolícky kostol z 14. storočia. Objekty pôvodnej ľudovej architektúry a staviteľstva sa v obci nezachovali. Obec má vhodné podmienky pre včelárstvo, poľovníctvo a rybárstvo, využitie vodných zdrojov na závlahové účely poľnohospodárskej produkcie a skleníkového hospodárstva. Je tu chránené ložiskové územie. V rámci rozvoja je možné tieto časti využiť a zakomponovať do stratégie rozvoja.

Charakteristika životného prostredia

Odpad	Odvoz: 20 km	likvidácia: skládka	Separovaný zber: áno
	Divoké skládky, (počet): áno		
Znečistenie	Zdroje: nie	Voda: potok, znečistenie	
	Ovzdušie: nie	Pôda: lokálne	Hlučnosť. málo, cesta a železnica
Chránené územia, pásma	Územie: vtáčie územie (CHVÚ - Východoslovenská rovina)		
	Siete: líniové koridory nie		
Kultúrne hodnoty	Kultúrne pamiatky: 1x kostol		
	Tradície: Folklór, tkáčstvo		

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

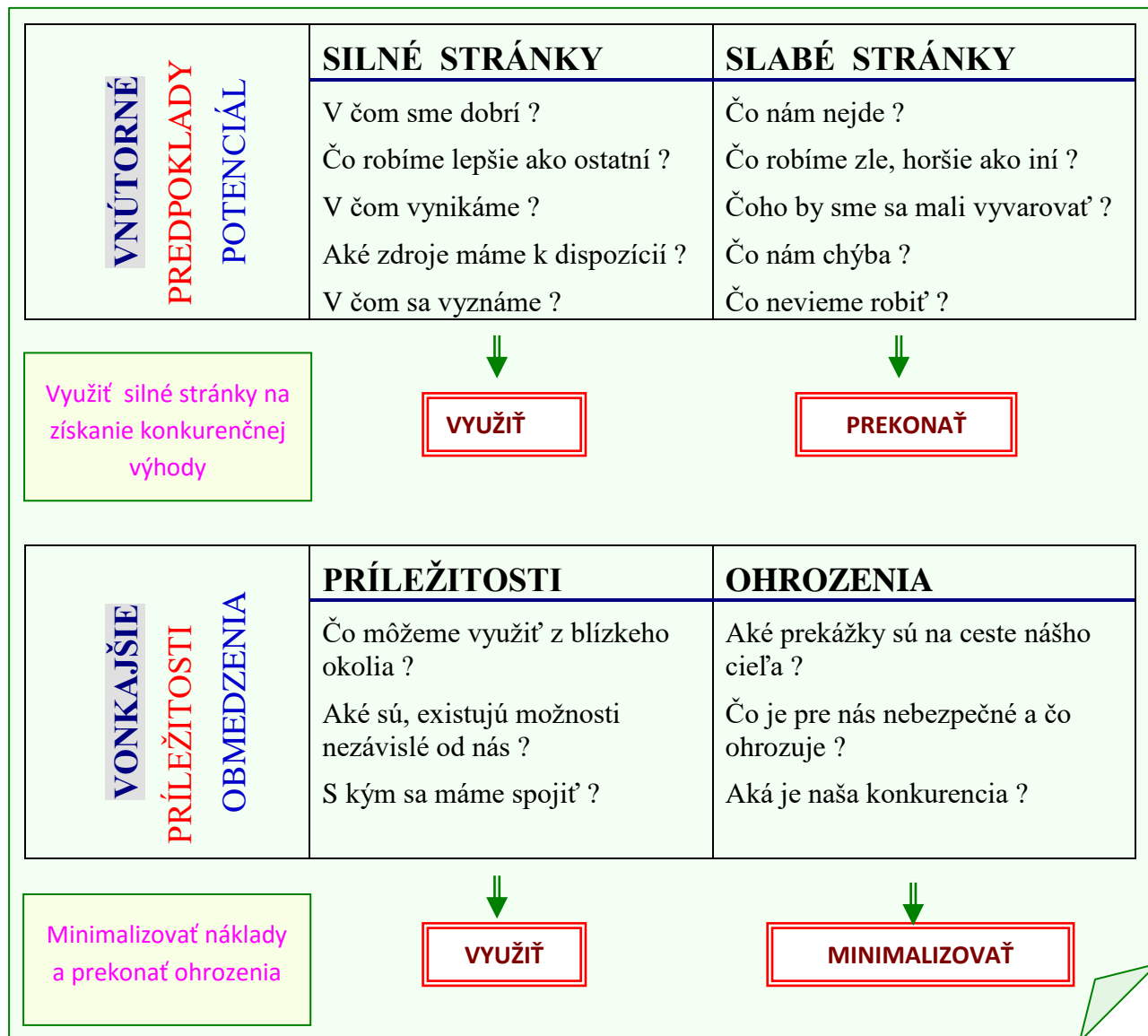
Vyhodnotenie strategického cieľa č.1 z PHSR 2006-2011-2015:

Strategický cieľ 1: Rozvoj infraštruktúry obce	Úspešnosť realizácie cieľa
Opatrenie 1.1 : Dokončenie kanalizácie v obci Termín realizácie: 2008	0 %
Opatrenie 1.2 : Rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií Termín realizácie: 2009	30 %
Opatrenie 1.3 : Rekonštrukcia obecného úradu Termín realizácie: 2007	10 %
Opatrenie 1.4 : Rekonštrukcia kultúrneho domu Termín realizácie: 2007	10 %
Opatrenie 1.5 : Rekonštrukcia bývalej budovy obecného úradu v miestnej časti Božčice Termín realizácie: 2007	0 %

Za predchádzajúce obdobie sa nepodarilo splniť žiadne z vyššie uvedených opatrení v dôsledku toho, že obec nezískala žiadne finančné prostriedky z investičných zdrojov SR ani zo zdrojov ŠF EU.

Časť A.III Zhodnotenie *súčasného stavu územia*

1. Využívanie metód prístupu SWOT analýzov – modelový návrh:

SWOT analýza – je nástrojom pohonu samosprávy, predstavuje kombináciu kladov a záporov, pozitívny a negatívny uhol pohľadu hodnotiteľa ale je aj atribútom komplexnosti úvahy a rozhodovania. Na základe takej to pomerne jednoduchej analýzy je možné prikrčiť k formulácii cieľov, k príprave projektu, plánu, alebo rozhodnutia o tom čo ďalej v momente pravdy.

Riešiť problematiku budúcnosti, znamená **vytvárať podmienky** pre rozvoj, napredovanie resp. zvyšovanie kvalifikačnej úrovne je však zložitejšie z toho dôvodu, že do „hry“ vstupujú aj nechcené subjekty a nežiaduce vplyvy.

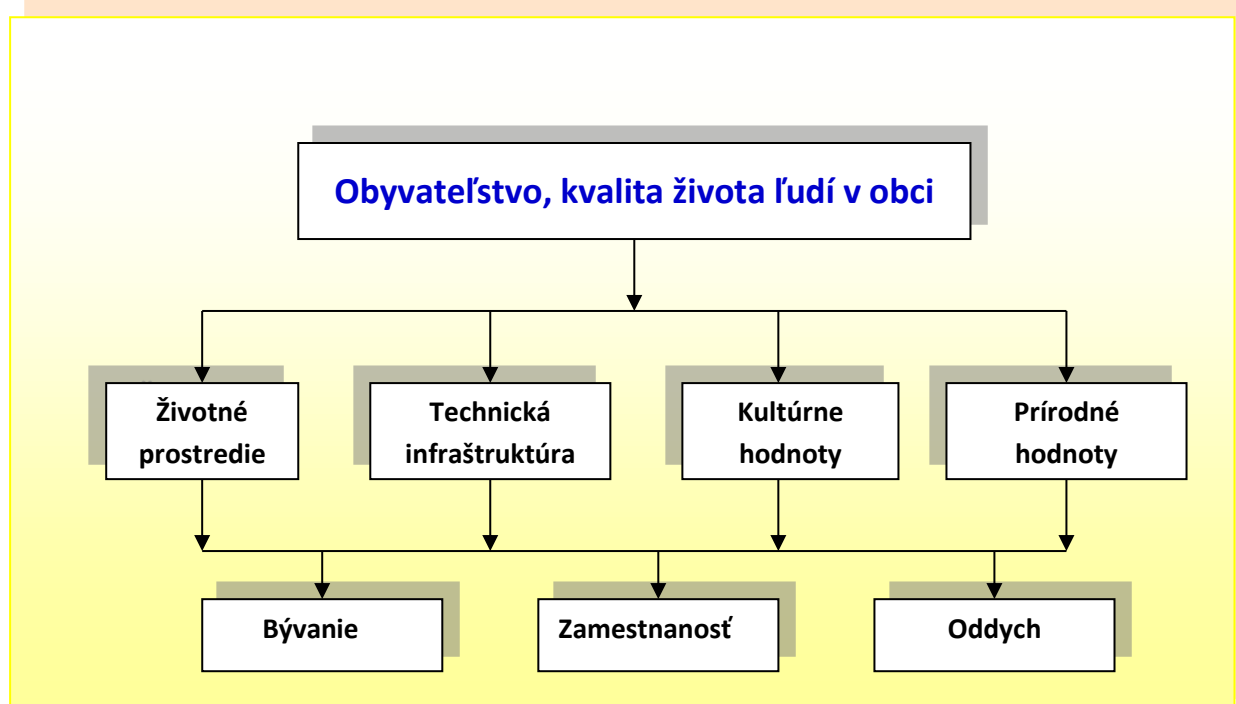
Procesne, veľmi dôležitým „hráčom“ sú regionálni partneri. Zvyčajne **partner** môže byť resp. je neovplyvneným poradcom, prognostikom, navrhovateľom, ale aj identifikátorom najmä vonkajších vplyvov.

Partner na každej hierarchickej úrovni rozhodovania je nositeľom poznatkov a konzultantom pokračovateľnosti a mnoho ráz aj úspešnosti projektového ako aj **programového diania**.

2. Identifikácia problémových oblastí obce

P.č.	Oblasť - názov	Problémy v jednotlivých oblastiach zoradené podľa priority
1.	Čistá obec, poľnohospodárstvo, vodné a lesné hospodárstvo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znečisťovanie vodných tokov (ČOV, kanalizácia, projekty) 2. Neodborná starostlivosť o zeleň a čistotu verejných priestranstiev 3. Nevyužívaný poľnohospodársky pôdny fond
2.	Pamiatky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nízke povedomie obyvateľstva o význame pamiatkových hodnôt – búranie starých domov 2. Neefektívna komunikácia v oblasti obnovy a rekonštrukcie pamiatok medzi subjektami ovplyvňujúcimi pamiatkovú starostlivosť
3.	Kultúra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Málo intenzívne kultúrne využitie pre návštevníkov a domácych najmä v turistickej sezóne 2. Nízka úroveň podmienok pre realizáciu vystúpení
4.	Vzdelanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatočné podmienky fungovania škôl – MŠ Róma
5.	Sociálna oblasť	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zvyšujúci sa tlak negatívneho správania sa neprispôsobivých občanov 2. Migrácia vzdelaných mladých ľudí 3. Nedostatok starostlivosti o starých a odkázaných
6.	Bývanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatočná ponuka požadovaných foriem bývania
7.	Bezpečnosť občanov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rastúca kriminalita 2. Doprava ohrozuje chodcov
8.	Doprava	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dlhodobý neriešený systém dopravy 2. Nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií
9.	Zamestnanosť a podnikateľské prostredie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nízka ekonomická sila podnikateľských subjektov 2. Ťažkopádny rozvoj tradičných remesiel
10.	Regionálna spolupráca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepripravenosť obce a mikroregiónu pre čerpanie externých finančných zdrojov zo ŠF 2. Slabá komunikácia samospráv v mikroregióne a VÚC 3. Nedobudovaná spoločná úradovňa
11.	Cestovný ruch	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neexistujúci informačný systém 2. Neefektívna komunikácia samospráva – občania – podnikatelia v oblasti cestovného ruchu 3. Nedostatok atraktívnych programov pre návštevníkov
12.	Šport a oddych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatočná údržba a vybavenie existujúcich športovísk 2. Chýba viacúčelový športový areál mikroregionálneho významu
13.	Angažovanosť občanov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neangažovanosť občanov na veciach verejných
14.	Produktívna ekonomika	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nevyužívanie vodného toku Topľa, Ondava, Manov kanál, Bačkovský potok, Višňovský potok.

3. Definovanie programových oblastí rozvoja obce :

4. Manažment zabezpečeného rozvoja:

Zásobník projektov	<ul style="list-style-type: none"> - mapa väzieb medzi projektmi - súhrny informačno - propagačný materiál 	synergický efekt
Organizačná štruktúra projektu	<ul style="list-style-type: none"> - koordinátor projektu - administrátor projektu - plán operatívnych úloh - podľa štruktúry projektu 	POV, Plán Manažment
Žiadosť o finančnú podporu z grantu	<ul style="list-style-type: none"> - podľa príbuznosti podporovaných aktivít S-OP NRP SR 	Relevantnosť Operačných programov SR
Spracovanie projektu	<ul style="list-style-type: none"> - podmienky projekčného manažera - povinné a nepovinné prílohy projektu 	Externý manažment projektu
Implementácia schváleného projektu	<ul style="list-style-type: none"> - realizačná časť - spravodajská časť 	Externý manažment projektu
Zadávacie podmienky pre verejné obstarávanie	<ul style="list-style-type: none"> - technické údaje - náležitosti zákona 	Externý manažment projektu
Verejné obstarávanie:	<ul style="list-style-type: none"> - priebeh (zverejnenie) - vyhodnotenie 	Externý manažment projektu
Realizácia diela projektu	<ul style="list-style-type: none"> - dodávateľsko-odberateľské vzťahy 	Investičný proces

5. Schematické znázornenie rozpočtu v investičnom procese:

1.	Obstarávanie stavebného diela - Investičný proces						
2.	Predprojektová príprava	Projektová príprava			Realizácia – uskutočnenie stavby		
3.	Štúdia, Stavebný zámer	Územné konanie Stavebné konanie Výkonávací projekt			Stavebno-technologická príprava, vyhotovenie stavby a odovzdanie stavby do užívania		
4.	Odhad ceny, Prepočet	ROZPOČET			Výrobná kalkulácia	Výrobná faktúra Analytická karta objektu	Faktúra Zisťovací protokol
		Kontrolný	Ponukový	Zmluvný			
5.	Limit investičných nákladov	Orientačná cena	Ponuková cena	Dohodnutá, zmluvná cena	Limit VN zhotoviteľa	Aktualizované VN	Fakturovaná cena Diela
						Skutočnosť na stavbe	Skutočná výška VN zhotoviteľa
6.	Investor, Obstarávateľ Stavebník		Zhotoviteľ	Dohoda obstarávateľa a zhotoviteľa	Nákladovú kalkuláciu vypracúvava zhotoviteľ pre svoje potreby, odsúhlasovanie Odbytovú faktúru uhrádza investor – – – Dodatok		
7.	P H Z (od – do)		**Cena za VO (od – do)		P H Z (od – do)		**Cena za VO
8.	5.000	30.000	350	450	200.000	do 2 mil.	1.850
9.	30.000	200.000	1.250	1.650	- - -	nad 2 mil.	2.500

****Aktuálna cenová úroveň na trhu**

6. Relevantnosť voči operačným programom

Operačné programy sú relevantné k strategickým cieľom národnej stratégie. Relevantnosť strategických cieľov obce voči operačným programom je vyjadrená možnosťou obce zabezpečenia finančnej podpory na ich realizáciu cestou projektov podporovaných z EU.

Prehľad programov finančnej podpory na roky 2014 – 2020:

P. č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Aktuálne ŽoNFP – Obec
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	-
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	-
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR	-
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR	KŽP
5.	Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR	IROP
6.	Efektívna verejná správa	MV SR	EVS
7.	Technická pomoc	ÚV SR	-
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR	PRV
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR	-
10.	Programy EÚS a Grantové schémy	Vláda SR	Granty

Časť B – Strategická časť

Vízia – predstava o budúcnosti obce v roku 2020

Po desaťročnej etape intenzívnej investičnej rozvojovej výstavby bola naša obec ocenená titulom: „Obec roka Slovenskej republiky“. Jej históriu a súčasnosť významne poznamenala realizácia projektov v rámci investičnej výstavby. Výstavba rekreačného komplexu v kat. úz. Boščice výstavba rekreačného zariadenia pre cestovný ruch a turizmus je mimoriadne pozitívnym prvkom v hospodárskom a spoločenskom živote obce. Výstavba významnou mierou prispela k rozvoju a vzniku nových podnikateľských aktivít, k 95%-tnej zamestnanosti, k zvýšeniu počtu obyvateľstva a k zvýšeniu úrovne kultúrno-spoločenského života. Pozitívnym prvkom tejto výraznej zmeny je aj to, že sa projekty sa realizovali s prihliadnutím na zachovanie zdravého a estetického vidieckeho životného prostredia a zachovanie pôvodnej krajinnej kultúry a prírodného prostredia.

Rekreačné stredisko „RS_Božčice“ letnej vodnej turistiky vybudované pri vodnom toku rieky Topľa privádza do našej obce množstvo turistov a návštevníkov. Cestovný ruch a turizmus sú nosnými piliermi jej príjmov a prosperity. V nadväznosti na primárne služby strediska vzniklo takmer 50 súkromných podnikateľských aktivít poskytujúcich sekundárne, doplnkové služby (doprava, ubytovanie, stravovanie, pekáreň, dielne tradičných a netradičných remesiel, cukráreň, občerstvenia, sieť predajní, kaderníctva a holičstva, čistiareň, bankové služby, pošta, požičovne a pod.). Osobitné miesto v hospodárskej sfére plní Dvor remesiel, ktorého poslaním je animácia pôvodnej tradičnej remeselnej výroby, transfer produkcie na trh v rámci CR a organizovanie zážitkových vzdelávacích aktivít.

V rámci rozšíreného intravilánu obce vznikli nové stavebné obvody: Božčická terasa s individuálnou výstavbou rodinných domov a rozšírená bola záhradkárska lokalita na Rio Topľa. Komplexne dobudovaná bola technická infraštruktúra a telekomunikačné siete. Priamo v rekreačnom areáli sú ubytovacie a stravovacie kapacity, turisticko-informačná kancelária a cestovná kancelária. Doplnkovou atraktivitou letnej turistiky je Zábavný park na Splave a ranč s jazdeckou školou. Ubytovacie a stravovacie služby ponúka aj 22 domácností obce v štýle Zemplínskeho jarmoku. Ich gastronomická ponuka je orientovaná na špeciality Zemplína a miestnu kuchyňu.

Centrum starej obce si zachovalo pôvodný urbanistický raz, jeho dominantou je obnovená národná kultúrna pamiatka. Medzi bežné aktivity organizované v románsko-gotickom kostole a jeho areáli patria koncerty, výstavy, v dvojročnej perióde sa organizuje regionálna prehliadka speváckych zborov, hostujú tu významné slovenské a zahraničné telesá komornej a symfonickej hudby. Areál kultúrnej pamiatky je prepojený chodníkom a komunikáciou na RS-Božčice, kde je vybudovaný amfiteáter, v ktorom sa koná Parchoviansky folklórny festival, a festival trampskej hudby.

Tradičná poľnohospodárska výroba sa preorientovala na rodinné skleníkové zeleninárske farmy, pričom ich produkcia pokrýva potreby prevádzok stravovania v obci a blízkom okolí. Špecializovanou produkciou zeleniny sa zaoberá Obecný podnik - ZELPA.

Obyvateľ obce je angažovaným účastníkom vecí verejných a aktívne sa podieľa na rozvoji obce. Obyvatelia sú hrdí na svoju obec, pretože ich ekonomický prínos, zárobkové

možnosti a životná úroveň dosahujú výsledky porovnateľné s najlepšimi ukazovateľmi v krajine.

Vymedzenie stratégie

- vytvárať spoločnú platformu partnerstiev a správy rozvoja na regionálnej úrovni
- formulovať stratégiu rozvoja a definovať jej krátkodobé a dlhodobé ciele
- stanoviť podmienky ich zabezpečenia (**cieľov**) formou konkrétnych projektov
- zabezpečiť spôsob kvalitného riadenia procesu rozvoja - (**manažment**).

Realizácia stratégie formulovaná cieľmi je naplňovaná konkrétnymi projektmi. Ekonomický a sociálny rozvoj je závislý od riešenia všetkých súvislostí a nadväznosti s využitím výhod územia – komparatívne danosti alebo chcelosti. V rámci týchto súvislostí musia jednotlivé projekty zabezpečovať rozvoj rôznych oblastí (doprava, ľudské zdroje, občianska vybavenosť, a pod.) :

- na akej úrovni obec je v súčasnosti a s kým sa chce **porovnávať**
- kam by sa realizáciou PHSR v danom časovom horizonte chcela dostať/dospieť
- aké ciele si pre rozvoj definovanej stratégie stanovuje
- na ktoré problémové okruhy je stratégia sústredená
- ako ich chce dosiahnuť - ?

Strategické ciele obce

1. Zlepšenie základnej infraštruktúry obce - ZI

2. Rozvoj podnikania a ľudských zdrojov – PPaLZ

3. Riešenie životného prostredia – KŽP (kvalita životného prostredia)

SC č.1: Zlepšenie základnej infraštruktúry obce

Tento strategický cieľ je postavený na vízií, že obec spoločne so svojimi partnermi zlepši kvalitu života obyvateľov predovšetkým tým, že:

- vybuduje plne hodnotnú základnú infraštruktúru (dobudovať kanalizáciu)
- zvýši kvalitu života podporou kultúry, športu, vzdelávania, starostlivosť o sociálne, zdravotné, bytové a spoločenské nažívanie spoluobčanov.

SC č.2: Rozvoj podnikania a ľudských zdrojov

Tento strategický cieľ predpokladá vytváranie podmienok pre ekonomický rozvoj obce, využívanie prírodného a ľudského potenciálu obce v prospech domácich podnikateľských subjektov a tým, že:

- pripraví partnerstva podnikateľských subjektov, vytvorí podmienky a ponuky z potenciálu obce a pomôže vzniku nových podnikateľských subjektov
- posilní podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva s modernými technológiami a posilní podporu malopestovateľom pre **bio** produkciu potravín
- inštitucionalizuje zriadenie obecného podniku

SC č.3: Riešenie životného prostredia

Tento strategický cieľ - zvýšenia kvality životného prostredia sa bude realizovať v kontexte zachovania kultúrneho a prírodného dedičstva obce a rozvojového potenciálu tým že:

- zlepší sa systém zberu triedeného a stavebného odpadu, ozelení sa obec novou výsadbou a zabezpečí sa čistenie odpadových vôd – osobitne povrchových a osobitne vôd hygienickej očisty v domácnostiach – funkčnou kanalizáciou
- zlepší ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva - lesoparku v obci:
 - zvýšením povedomia obyvateľov o potrebe recyklácie
 - revitalizáciou , rozdelením parku do správy občianskych aktivistov a združení.

Dopad SC: - trvalo udržateľný rozvoj obce

Relevantnosť strategických cieľov obce voči programom vyššej regionalizácie:

a) Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2014 – 2020

1. Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu
2. Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva
3. Štrukturálne zmeny
4. Poznatkovo orientovaná ekonomika
5. Ochrana a tvorba životného prostredia

b) Strategické ciele Košického samosprávneho kraja v oblasti sociálnej, environmentálnej a hospodárskej

1. Zastavenie vytlačania pracovnej sily z trhu práce
2. Rozvoj vidieka podporou odbytu domácej poľnohospodárskej produkcie
3. Hľadanie alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá z dôvodu jej nadbytočnosti bola z trhu práce vytlačená
4. Posilňovanie regionálnej identity podporou rozvoja občianskej spoločnosti
5. Posilňovanie regionálnej identity podporou rozvoja sociálnych ľudských práv
6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
7. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany kultúrneho dedičstva
8. Posilňovanie regionálnej identity ochranou prírodného dedičstva

c) Strategické ciele Združenie obcí Sečovce a okolie – MAS – mokreregiónálna úroveň

- neexistuje program na úrovni mikroregiónu.

Oblasti súladu strategických cieľov obce s stratégiou vyššej regionalizácie:

1. Zvýšenie miery kohézie a zlepšenie kvality života
2. Podpora budovania kvalitnej dopravnej a technickej infraštruktúry
3. Podpora skvalitňovania služieb a podpora všetkých skupín obyvateľstva
4. Podpora stabilizácie vidieka s ohľadom na jej produkčnú funkciu a uchovanie prírodných hodnôt.
5. Podpora malého a stredného podnikania.

d) Relevantnosť voči operačným programom

Strategické ciele obce sú relevantné k strategickým cieľom národnej stratégie. Relevantnosť strategických cieľov obce voči operačným programom je vyjadrená počtom pripravovaných projektov - možnosť zabezpečenia cieľov podaním ŽoNFP projektmi z fondov EÚ. (Špecifický cieľ a počet pripravovaných projektov)

Prehľad operačných programov 2014 – 2020	SČ č.1	ŠC č.2	ŠC č.3	ŠC č.4	ŠC č.5
Výskum a inovácie	—	1	—	—	—
Integrovaná infraštruktúra	—	—	—	—	—
Ľudské zdroje	2	2	1	—	—
Kvalita životného prostredia	1	—	3	—	—
Integrovaný regionálny operačný program	2	—	—	—	—
Efektívna verejná správa	—	—	—	—	—
Technická pomoc	—	—	—	—	—
Program rozvoja vidieka	—	2	—	—	—
Rybné hospodárstvo	1	—	—	—	—
Programy EÚS	1	—	1	—	—

e) Relevantnosť voči PHSR KSK

PHSR KSK na roky 2016 – 2022 je v súčasnosti rozpracovaný. Súčasné smerovanie kraja je realizované stratégiou na r.2008 – 2015. Nová stratégia KSK obsahuje 8 strategických cieľov a špecifických cieľov, ktorých je celkovo v stratégii 20. Prioritné špecifické ciele rozvoja sú:

Hospodárska oblasť

- 1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT oblasti,
- 1.2 TNPM v oblasti znalostnej ekonomiky,
- 1.3 TNPM v oblasti kreatívneho priemyslu,
- 1.4 TNPM v oblasti logistického priemyslu,
- 2.1 TNPM podporou miestnych distribučných a spracovateľských sietí,
- 2.2 TNPM podporou vzniku miestnych produktov v oblasti vidieckeho turizmu
- 3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života

Sociálna oblasť

- 4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania
- 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov
- 5.1 Podpora skvalitňovania poskytovaných sociálnych služieb
- 5.2 Podpora zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva
- 5.3 Podpora skvalitnenie systému vzdelávania
- 6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra dobrovoľníctva
- 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
- 7.1 Podpora zachovania kultúrneho dedičstva

Environmentálna oblasť

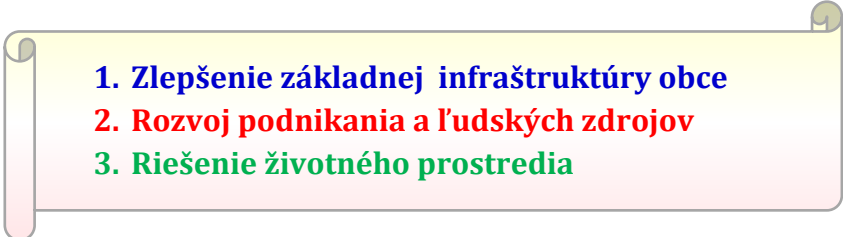
- 8.1 Podpora budovania technickej a sociálnej infraštruktúry
- 8.2 Podpora zlepšenia kvality povrchových a podzemných vôd
- 8.3 Podpora zvyšovania kvality ovzdušia využívaním obnoviteľných zdrojov energie
- 8.4 Podpora zvyšovania objemu materiálového zhodnocovania odpadov
- 8.5 Podpora uchovania a zveľadovania prírodného dedičstva

Ciele obce sú v súlade s vybraným cieľmi tém. Sú to hlavne témy politiky súdržnosti KSK sú najmä:

1. Rozvoj podnikania
2. Zlepšenie ponuky sociálnych služieb
3. Tvorba krajiny a protipovodňová ochrana
4. Rozvoj infraštruktúry
- 5.

Štruktúra špecifických cieľov P H S R

a) Strategické ciele

-
- 1. Zlepšenie základnej infraštruktúry obce**
 - 2. Rozvoj podnikania a ľudských zdrojov**
 - 3. Riešenie životného prostredia**

b) Špecifické ciele

1.1 Zlepšenie dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

- 1.1.1** Zlepšenie miestnej infraštruktúry a príslušenstva
 - 1.1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupových ciest
 - 1.1.1.2 **Rekonštrukcia hlavnej cesty**
 - 1.1.1.3 Dobudovanie chodníkov
 - 1.1.1.4 **Rekonštrukcia OcÚ (Dom kultúry)**
 - 1.1.1.5 Zriadenie parkoviska v centrálnej časti obce
 - 1.1.1.6 Modernizácia verejného osvetlenia
 - 1.1.1.7 **Vybudovať dopravné značenie**

- 1.1.1.8 [Rekonštrukcia /prestavba hasičskej zbrojnice](#)
- 1.1.2 Budovanie informačných a komunikačných sietí
 - 1.1.2.1 Vytvorenie a publikovanie informačného materiálu o obci
 - 1.1.2.2 Využitie káblovej televízie (modernizovať) a internetu pre propagáciu obce
 - 1.1.2.3 [Skvalitniť kamerový systém \(rozšíriť, optická sieť\)](#)
 - 1.1.2.4 [Rekonštrukcia obecného rozhlasu \(technické zlepšenie, počuteľnosť\)](#)
 - 1.1.2.5 [Zriadiť informačné tabule v obci](#)

1.2 Zlepšenie sociálnej, zdravotnej a bytovej starostlivosti

- 1.2.1 Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb
 - 1.2.1.1 [Podpora](#) opatrovateľskej služby pre starých a chorých
 - 1.2.1.2 [Prestavba starej MŠ na stacionár](#)
 - 1.2.1.3 Rozvoj nových služieb obyvateľstvu
- 1.2.2 Riešenie bytov a sociálnych problémov rómskeho etnika
 - 1.2.2.1 [Spracovanie komunitného plánu](#)
 - 1.2.2.2 Výstavba nových sociálnych bytov pre Rómov
 - 1.2.2.3 [Zlepšenie aktivít pre integráciu rómskych spoluobčanov](#)

1.3 Rozvoj podmienok pre vzdelávanie, kultúru a šport

- 1.3.1 Zlepšenie podmienok pre kultúrny život
 - 1.3.1.1 Podpora [folklórnym a umeleckým](#) skupinám
 - 1.3.1.2 Podpora rozvoju nových klubov a kultúrnych spolkov
 - 1.3.1.3 [Dokončenie úprav cintorína](#)
 - 1.3.1.4 [Rekonštrukcia domu kultúry \(strecha, zateplenie, rozvody, spolu s OcÚ\)](#)
- 1.3.2 Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie
 - 1.3.1.5 [Vybudovanie novej MŠ](#)
 - 1.3.2 [Rekonštrukcia budovy ZŠ \(zlepšiť energetickú efektívnosť\)](#)
 - 1.3.2.1 [Podpora základnej školy a jej aktivítam \(družina, učitelia, jazyková škola\)](#)
 - 1.3.2.2 Program vzdelávania Rómov (dospelých, žien a detí)
 - 1.3.2.3 [Riešenie bezpečnosti žiakov \(prechod na hlavnú ulicu\)](#)
- 1.3.3 Zlepšenie podmienok pre šport
 - 1.3.3.1 Podpora rozvoju nových športových klubov
 - 1.3.3.2 Výstavba [športového areálu/ multifunkčné ihrisko](#)
 - 1.3.3.3 [Zriadiť posilňovňu \(priestory kultúrneho domu\)](#)

2.1 Tvorba podmienok podnikania a rozvoja ľudských zdrojov

- 2.1.1 Rozvoj poľnohospodárskej výroby a podmienok vidieckej turistiky
 - 2.1.1.1 Organizovanie školení a vzdelávania pre podnikateľov
 - 2.1.1.2 Podpora poľnohospodárskym podnikom a malým farmárom
 - 2.1.1.3 [Podpora projektom zameraných na turistiku a agroturistiku](#)
- 2.1.2 Tvorba ponúk (produktov) obce
 - 2.1.2.1 [Spracovať koncepciu rozvoja CR pre podmienky obce](#)
 - 2.1.2.2 Obnova kultúrnych a remeselných tradícií obce
 - 2.1.2.3 Budovanie cyklotras s väzbou na mikroregión
 - 2.1.2.4 [Kultúrne leto Božická hať](#)

2.2 Rozvoj spolupráce s podnikateľmi, obcami a propagácia obce

2.2.1 Tvorba koncepcie a dokumentácie rozvoja obce

2.2.1.1 [Aktualizácia územného plánu obce](#)

2.2.1.2 [Spracovanie plánu spoločenských a kultúrnych akcií v obci](#)

2.2.1.3 Analýza a koncepcia využitia potenciálu vlastných zdrojov obce

2.2.2 Tvorba partnerstiev pre podnikanie

2.2.2.1 [Plán spolupráce so susednými obcami a MAS](#)

2.2.2.2 Vyhľadávanie záujemcov o podnikanie (rozvojový marketing)

3.1 Zlepšenie kvality životného prostredia

3.1.1 Dobudovanie odpadového hospodárstva

3.1.1.1 Výstavba kanalizácie a čističky

3.1.1.2 Likvidácia divokých skládok

3.1.1.3 Zefektívnenie separovaného zberu odpadov

3.1.1.4 Eliminácia znečistenia od septikov a žúmp

3.1.2 Skrášlenie obce

3.1.2.1 [Vyčistenie a úpravy potokov, rigolov, vodných stok](#)

3.1.2.2 Úpravy priestranstiev (zeleň, zemné úpravy)

3.2 Obnova a využitie krajiny

3.2.1 Zveľadenie a využitie krajiny

3.2.2.1 [Koncepcia revitalizácie územia Podnikateľské centrum, kostol, parčík, okolie žel. stanice, pri obecnej studni,\)](#)

3.2.2.2 [Vybudovať oddychové zóny \(lavičky, detské ihrisko, apod.\)](#)

3.2.2.3 Podpora obnovy pôdy pre tradičné poľnohospodárstvo

Časť C – Programová časť

Programová časť PHSR obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Táto programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Stratégia programovej časti je zabezpečovaná:

- a) stanovením hlavných rozvojových aktivít (vo forme návrhu projektov)
- b) stanovením plánu (priority, finančné a časové ohodnotenie, postup aktivít)
- c) organizáciou a manažmentom programu - iterácia
(opakovaný proces programovania so spätnou väzbou)

Riadiaci tím vypracoval pre túto časť programu sumárny návrh aktivít a projektov ako východisko pre **Akčný plán**, ktorý tvorí prílohu tejto časti PHSR (Tabuľkový formát *.xlc).

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Strategický cieľ 1 – Zlepšenie základnej infraštruktúry obce

1.1 Zlepšenie dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

☐ Projekty rekonštrukcie miestnych, prístupových ciest a príslušenstva	2016
☐ Projekt rekonštrukcie hlavnej cesty (VUC)	2018
☐ Projekt dobudovania chodníkov a zariadenia parkovísk	2017
☐ Projekt rekonštrukcie obecného úradu (dom kultúry)	2017
☐ Projekt rekonštrukcie	
☐ Projekt parkovísk	2017
☐ Projekt modernizácie verejného osvetlenia	2016
☐ Projekt dopravného značenia	2017
☐ Projekty rekonštrukcie a modernizácie miestneho rozhlasu a káblovej TV	2018
☐ Projekt kamerového systému (rozšíriť, skvalitniť, optická sieť)	2018
☐ Projekt informačných tabúl v obci	2018

1.2 Zlepšenie sociálnej, zdravotnej a bytovej starostlivosti

☐ Komunitný plán	2016
☐ Prestavba starej MŠ na stacionár	2020

☐ Projekt zlepšenia infraštruktúry pre Rómov	2018
☐ Plán zabezpečenia verejného poriadku a bezpečnosti v obci	2018

1.3 Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie, kultúru a šport

☐ Projekty úprav cintorína	2016
☐ Projekt rekonštrukcie domu kultúry (strecha, zateplenie, rozvody, spolu s OcÚ	2018
☐ Projekt výstavby novej MŠ	2016
☐ Projekt rekonštrukcie ZŠ (energetickú efektívnosť, zateplenie)	2017
☐ Projekt prechodu cez ulicu pre žiakov	2016
☐ Projekt výstavby športového areálu/ multifunkčného ihriska	2017
☐ Projekt posilovne (priestory kultúrneho domu)	2018
☐ Program vzdelávania pre rómske etnikum	2017

Strategický cieľ 2 – Rozvoj podnikania a ľudských zdrojov

2.1 Tvorba podmienok podnikania a rozvoja ľudských zdrojov

☐ Analýza a koncepcia využitia potenciálu vlastných zdrojov obce	2017
☐ Koncepcia rozvoja CR	2016
☐ Plán pravidelných spoločenských, kultúrnych a športových akcií v obci	2016
☐ Program vzdelávania pre ekologickú poľnohospodársku výrobu	2016
☐ Projekt cyklotrás s väzbou na mikroregión a MR	2017
☐ Projekt využitia Božičického splavu	2018
☐ Projekt strediska služieb farmárom a malopestovateľom	2017

2.2 Rozvoj spolupráce s podnikateľmi a propagácia obce

☐ Projekt aktualizácie územného plánu	2016
☐ Program vzdelávania pre ekologickú poľnohospodársku výrobu	2017
☐ Plán spolupráce s partnermi (MAS, obce, podnikatelia, obyvatelia)	2018
☐ Projekt informačného systému obce	2017

Strategický cieľ 3 – Riešenie životného prostredia

3.1 Zlepšenie kvality životného prostredia

☐ Realizačný projekt výstavby kanalizácie	2017
☐ Realizačný projekt výstavby čističky	2018
☐ Projekt likvidácie divokých skládok	2016
☐ Projekt vyčistenia potoka, rigolov a vodných stok	2017
☐ Projekt zefektívnenia zberu odpadu (recyklácia)	2016

3.2 Obnova a využitie krajiny

☐ Projekt revitalizácie centrálnej časti obce	2018
☐ Projekt oddychových zón	2018
☐ Projekty úprav voľných priestranstiev v obci	2018

Časť D – Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (**x+2**)
- vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Postup aktualizácie PHSR:

1. Riadiaci tím spracuje akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (**x+2**):
2. Riadiaci tím vytvorí systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR:
 - monitorovanie plnenia akčného plánu, aktualizácia akčného plánu, hodnotenie plnenia PHSR.
3. Spracovateľ PHSR – OcÚ, raz ročne získa a spracuje pripomienky úradu, poslancov a verejnosti, zvyčajne do konca októbra **v čase začiatku prípravy** rozpočtu na ďalší rok.

Formulár č. **R 2** - Kritériá hodnotenia PHSR

Formulár č. **R 3** - Záznam z monitorovania

Formulár č. **R 4** - Plán hodnotenia a monitorovania.

4. Spracovateľ PHSR – OcÚ, raz ročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení do 31. 3. za predošlý rok.
 - Aktualizácia PHSR
5. Spracovateľ PHSR – OcÚ, spracuje aktualizáciu PHSR každé 3 – 4 roky.
3. Riadiaci tím zabezpečí fungovanie partnerstva, informovanie verejnosti o realizácii PHSR a v prípade potreby verejné prerokovanie aktualizácie PHSR.

Formulár č. **R 1** – Komunikačná stratégia pre realizáciu PHSR

Formulár č. **R 7** - Záznam z verejného prerokovania PHSR.

Uznesením zastupiteľstva obce boli stanovené a odsúhlasené priority s vyčlenením rozpočtových zdrojov na prípravnú alebo realizačnú časť projektov, ktoré obec chce realizovať v roku 2017. Finančný plán vychádza zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu/projektov. Absolútne ohodnotenie nie je možné vykonať v tomto štádiu vzhľadom k nedostatku koncepčných podkladov pre ohodnotenie navrhovaných typových projektov. Budú upresňované v ďalšom cykle programovania – projektovania.

Východiskové údaje predstavujú kvalifikovaný odhad založený na predpoklade finančnej náročnosti prípravy projektov uvedených v nasledujúcich tabuľkách:

a) Ciele, ktoré chce obec realizovať v najbližšej budúcnosti

Špecifický cieľ PHSR		Termín ukončenia
1.1.1.3	Dobudovanie chodníkov (bezpečnosť na hlavnej ceste)	2018
1.1.1.4	Rekonštrukcia obecného úradu (Dom kultúry)	2018
1.2.1.2	Prestavba starej MŠ na stacionár	2018
1.2.2.1	Spracovanie komunitného plánu	2016
1.3.1.3	Dokončenie úprav cintorína	2017
1.3.1.4	Rekonštrukcia domu kultúry (strecha, zateplenie, rozvody)	2018
1.3.2.1	Vybudovanie novej MŠ	2017
2.2.1.1	Aktualizácia územného plánu obce	2017
3.1.1.1	Výstavba kanalizácie a čističky	2018
3.1.1.2	Likvidácia divokých skládok	2017
3.1.2.1	Vyčistenie a úpravy potokov, rigolov a vodných stok	2018

b) Projekty, ktoré chce obec realizovať v najbližšej budúcnosti

Špecifický cieľ PHSR	Rozpočtový náklad
☐ Projekt rekonštrukcie obecného úradu a kultúrneho domu	15.000,00
☐ Projekt dobudovania chodníkov	3.500,00
☐ Komunitný plán	750,00
☐ Prestavba starej MŠ na stacionár - PD	7.800,00
☐ Projekty úprav cintorína	2.300,00
☐ Projekt výstavby novej MŠ	7.500,00
☐ Koncepcia rozvoja CR	1.250,00
☐ Projekt aktualizácie územného plánu	3.700,00
☐ Realizačný projekt výstavby kanalizácie	12.500,00
☐ Realizačný projekt výstavby čističky - Aktualizácia	1.500,00

☐ Projekt likvidácie divokých skládok	780,00
☐ Projekt vyčistenia potoka Staré koryto	1500,00

Časť E – Finančná časť

Finančná časť PHSR obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Časť E.I Indikatívny finančný plán PHSR

Formulár č. F 5 - Indikatívny rozpočet, sumarizácia odvetvového rozpočtu PHSR:

Globálne ciele	ROK						Spolu (v mil. €)
Odvetvový rozpočet SR	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
I. Hospodárska politika	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,750
II. Sociálna politika	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,750
III. Environmentálna politika	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,750
IV. Kultúrno - spoločenská	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,750
V. Kohézna politika súdržnosti	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,110

Časť E.II Finančná časť

1. Riadiaci tím zabezpečil spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR (príloha):

Formulár č. F 6 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR a indikatívny finančný plán PHSR

Formulár č. F 5 - Indikatívny rozpočet – sumarizácia v súlade s programovým rozpočtom obce.

2. Pracovné skupina vypracovala návrhy hodnotiacich tabuliek podľa oblastí – politik k navrhnutým opatreniam pre výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami:

Formulár č. F 2 - Príklad hodnotiacej tabuľky pre výber projektov

Formulár č. F 4 - Príklad nákladovo-výnosovej analýzy CBA, CMA).

3. Návrh finančnej časti PHSR bol prerokovaný v pracovných skupinách a s partnermi.
4. Schválený indikatívny rozpočet bol zapracovaný do programového rozpočtu obce.
5. Riadiaci tím zabezpečil rozpracovanie Indikatívneho finančného plánu do **Akčných plánov**.

Pri realizácii možno použiť kombinovaného financovania projektov z rôznych zdrojov:

- pomocou národných a medzinárodných projektov
- zahraničnej finančnej pomoci
- prostredníctvom rozvojových programov SR
- pomocou zo štrukturálnych fondov EU a kohézneho fondu
- vlastnými investíciami podnikateľov
- pomocou bankových úverov
- z vlastných zdrojov obce

a) Verejné financovanie

Regionálny rozvoj je podľa § 4 ods. 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je financovanie možné zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z rozpočtov vyšších územných celkov, z rozpočtov obcí.

b) Fondy EU

Sú to predovšetkým alokované zdroje na financovanie aktivít regionálneho rozvoja.

Regionálny rozvoj je prierezová problematika, ktorá reflektuje na všetky sociálnoekonomické

aktivity, ktoré sa vykonávajú na určitom území. Existujúce finančné nástroje sa vyznačujú rozptýlenosťou a komplikovaným prístupom k nim.

c) Ďalšie zdroje:

Vlastné zdroje: Predajom, nájmom alebo je vložením majetku do podnikania, tiež možnou emisiou komunálnych obligácií s dlhou dobou splatnosti, apod.

Externé zdroje: Zvýhodnené úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ďalšie grantové schémy EU a iných vyspelých krajín.

Súkromné zdroje: fyzické a právnické podnikateľských subjekty alebo združenia podnikateľov v spojení so združením obcí/mikroregiónu

Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude vykonaná postupne na základe verejného schválenia predloženej stratégie rozvoja. Spresnenie finančného plánu bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu.

- *Je potrebné zdôrazniť, že možná výška získanej podpory EU uvedená predtým je zo štrukturálnych fondov. Tá je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyššia, ale aj nižšia.*
- *Za významnú oblasť na získanie finančnej pomoci je možno považovať aj fondy EU,*

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

ktoré sú mimo uvedeného rámca (štrukturálny, kohézny) ako aj štátne "granty" vyspelých krajín. Tieto možnosti sú podmienené princípom združovania a partnerstva.

Obce v rámci svojich kompetencií musia zabezpečovať činnosti a s nimi súvisiace náklady zo získaných verejných zdrojov a majetku. Vzhľadom súčasnemu rozpočtov obce a veľkosti hmotného a nehmotného majetku je preto potrebné hľadať zdroje predovšetkým v oblasti fondov EU a v skupine ďalších zdrojov.

ŠTRUKTÚRA programového obdobia podporných fondov EU pre SR na roky 2014 - 2020:

OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)

OP Ľudské zdroje (OP LZ)

OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)

OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)

OP Výskum a inovácie (OP VaI)

OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Program rozvoja vidieka (PRV)

Zoznam operačných programov a ich alokácie:

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky v EUR
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
5.	Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754 490 415
6.	Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
7.	Technická pomoc	ÚV SR	159 071 912
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1 545 272 844
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
	SPOLU	SR 2014-2020	15 329 374 992

Akčný plán

Akčný plán

Akčný plán

Akčný plán

Projektové zámery miestnej samosprávy vypracované k možnostiam finančnej podpory z Operačných programov programovacieho obdobia SR na roky 2014-2020.

Záver

Riadiaci tím zabezpečil finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie:

1. prerokovanie dokumentu v orgánoch samosprávy (zastupiteľstvo, výbory, komisie)
2. verejné pripomienkovanie dokumentu
3. posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (SEA) len v prípade, ak sa objavia projektové zámery vplyvu na ŽP.
4. schválenie dokumentu zastupiteľstvom

Formulár č. **R7** – Uznesenie zastupiteľstva k schváleniu PHSR

5. samospráva informuje verejnosť o schválení PHSR
(úradná tabuľa, webová stránka, miestne médiá...).

Prílohy PHSR:

Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2)

Predložený dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je spracovaný na základe zadania zastupiteľstvom obce. Po jeho odsúhlasení sa stane záväzným programom rozvoja obce. Jeho ďalšou fázou je vytvorenie organizácie a manažmentu pre postupné zabezpečenie cieľov a ich opatrení na základe prípravy kvalitných projektov, získaných finančných zdrojov na ich realizáciu a spolupráce s partnermi programu.

Formulár č. Ú 7 – participácia partnerov na PHSR (informovanosť verejnosti) :

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	•	•	•
Verejné informačné tabule	•	•	•
Letáky – rozposielané domov	–	–	–
Infografika - informačné formuláre	•	•	•
Technické správy /ÚzP, EIA,.../	–	–	–
Listy (priama pošta)	–	–	–
Internetové stránky	•	•	•
Využitie existujúcich médií	✓	✓	✓
Organizované podujatia	•	•	•
Obecné noviny	–	–	–
Stretnutia záujmových skupín	•	•	•
Vystúpenia v obecnom rozhlase	–	–	–
Informačné služby	✓	✓	✓
Telefónna informačná linka	•	•	•
Dni otvorených dverí	•	•	•
Návštevy lokalít (podobných obcí)	•	•	•
Informačná kancelária	•	•	•
Stretnutia	✓	✓	✓
Stretnutia s ľuďmi/skupinami	•	•	•
športovci, dôchodcovia, ...	•	•	•
Verejné stretnutia	•	•	•
Návšteva v dotknutom území	•	•	•
Brainstormingové stretnutia	–	–	–
Rozhovory a prieskumy	✓	✓	✓
Dotazník pre záujmové skupiny	•	•	•
Dotazník pre širokú verejnosť	•	•	•
Prieskumy verejnej mienky	•	•	•
Poradné skupiny	•	•	•
Miestne poradné skupiny	•	•	•
Odborné poradné skupiny	•	•	•
Pracovné skupiny	•	•	•
Metódy dosiahnutia konsenzu	✓	✓	✓
Brainstorming	•	•	•
Experti a poradenské služby	•	•	•
Rokovanie za prítomnosti spracovateľa PHSR	•	•	•
Iné aktivity	–	–	–
Vzdelávacie programy na vybrané témy (kľúčové, kritické) cauching,	–	–	–
Spracovanie a vyhodnotenie	–	–	–

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

prípadových štúdií			
Matica očakávaní	—	—	—

FAKTY O ZMENÁCH V ŽIVOTE OBYVATEĽOV OBCE PARCHOVANY 2016

Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci Parchovany - spolu	1946
z tohto počtu počet mužov:	951
z tohto počtu počet žien:	995
Podiel žien z trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci v %:	51,1

**Štatistické údaje o obci z sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011
(v skratke označovanej aj ako – SODB 2011)**

Veková štruktúra obyvateľstva	
Trvalo bývajúce obyvateľstvo vo veku	
0 - 4	128
5 - 9	102
10 - 14	143
15 - 19	126
20 - 24	168
25 - 29	149
30 - 34	141
35 - 39	146
40 - 44	125
45 - 49	117
50 - 54	118
55 - 59	133
60 - 64	107
65 - 69	61
70 - 74	78
75 - 79	51
80 - 84	34
85 a viac	19
nezistené	0
Národnosť obyvateľstva	
slovenská	1567
maďarská	3
rómska	245
rusínska	1
ukrajinská	0
česká	4
nemecká	0
poľská	0
nezistená	126
ŠTATISTICKÉ ÚDAJE O OBCI A OBYVATEĽOCH	

Podiel obyvateľstva vo veku (v %)	
predproduktívnom (0 - 14)	19,2
produktívnom (15 - 64)	68,3
poproduktívnom (65 a viac)	12,5

Materinský jazyk obyvateľstva	
slovenský	1599

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

maďarský	9
rómsky	220
rusínsky	0
ukrajinský	0
český	2
nemecký	0
Obývané byty podľa typu kúrenia	
Obývané domy podľa formy vlastníctva	
ústredné diaľkové	9
z toho: fyzické osoby	243
ústredné lokálne	167
ostatné	1
bez kúrenia	1
iné právnické osoby	1
zdrojov energie používaných na vykurovanie	
kombinácia vlastníkov	389
elektrina	0
obdobia výstavby:	
kvapalné palivo	0
pevné palivo	39
1946 - 1990	347
1991 - 2000	32
2001 a neskôr	7
vybavenosti domácností v domoch:	
Byty spolu	
Byty na	
z toho: obývané byty	454
vlastné byty v bytových domoch	41
byty vo vlastných rodinných domoch	389
obecné byty	1
družstevné byty	0
iné	3
neobývané byty	62

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

mobilný telefón	19
osobný počítač / notebook	12
osobné auto	12
pripojenie na pevnú telefónnu linku	5
pripojenie na internet	9
rodinných	
mobilný telefón	326
osobný počítač / notebook	224
osobné auto	246
pripojenie na pevnú telefónnu linku	228
pripojenie na internet	211

Štruktúra najvyššie dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce			
	základné		423
	učňovské (bez maturity)		269
	stredné odborné (bez maturity)		152
	úplné stredné učňovské (s maturitou)		67
	úplné stredné odborné (s maturitou)		339
	úplné stredné všeobecné		70
	vyššie odborné		20
	vysokoškolské bakalárske		37
	vysokoškol. magisterské, inžinierske, doktorské		103
	vysokoškolské doktorandské		4
	bez školského vzdelania (vr. detí do 16 rokov)		401
	nezistené		61
Identif. znak	Všeobecný údaj	Číselná hodnota	Poznámka
	ŠKOLSTVO		

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

Počet materských škôl v obci ?	1	
Počet ZŠ 1.-4. roč. v obci ?	1	
Počet plne organizovaných základných škôl?	1	
Najbližšia ZŠ je vzdialená v kilometroch ?	0	Parchovany
Najbližšia špecializovaná základná škola ?	15	Sečovce

Počítačová znalosť obyvateľstva	
práca s textom	817
práca s tabuľkami	633
práca s elektronickou poštou	762
práca s internetom	891

Ekonomická aktivita obyvateľstva	
pracujúci (okrem dôchodcov)	606
pracujúci dôchodcovia	18
osoby na materskej dovolenke	9
nezamestnaní	214
študenti strednej školy	69
študenti vysokej školy	62
osoby v domácnosti	45
dôchodcovia	424
osoby na rodičovskej dovolenke	34
príjemcovia kapitálových príjmov	1
deti do 16 rokov (nar. po 20. 5. 1995)	395
iná	7
nezistená	62
Osoby ekonomicky aktívne spolu	847
Podiel ekonomicky aktívnych z celej populácie v %	43,5

Domácnosti	
Hospodáriace domácnosti spolu	548
v tom s počtom členov:	
1	101
2	104
3	79
4	101
5	71
6 a viac	92
v tom podľa počtu revidovaných cenзовých domácností:	
1	411
2	19
3 a viac	18
Cenzové domácnosti spolu	705
v tom podľa typu:	
úplné rodiny bez závislých detí ¹⁾	194
úplné rodiny so závislými deťmi ¹⁾	201
neúplné rodiny bez závislých detí ¹⁾	48
neúplné rodiny so závislými deťmi ¹⁾	59
viacčlenné nerodinné domácnosti	9
domácnosti jednotlivcov	194
¹⁾ Závislé deti sú osoby do 16 rokov, študenti stredných škôl, študenti vysokých škôl a osoby v domácnosti mladšie ako 25 rokov, ktoré identifikovali svoj vzťah k osobe na čele cenзовej domácnosti ako syn/dcéra.	

SWOT ANALÝZA OBCE V ŠIRŠOM KONTEXTE K MIKROREGIÓNU

OBLASŤ - ĽUDSKÉ ZDROJE	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>Relatívne vysoký podiel stredoškolsky vzdelanej pracovnej sily</p> <p>Vysoká miera ekonomickej aktivity žien</p> <p>Existujúca sieť zariadení umožňujúcich ekonomickú aktivitu zamestnaných matiek</p> <p>Dostatok kvalifikovaných síl v strojárskom priemysle</p> <p>Existencia potenciálu pre rozvoj zamestnanosti v oblasti služieb (rekreácia, cestovný ruch)</p>	<p>Nepriaznivá vzdelanostná štruktúra pracovného potenciálu, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, nízky podiel pracujúcich s vysokoškolským vzdelaním</p> <p>Vysoký podiel pracujúcich s nižším stredným vzdelaním</p> <p>Nepriaznivá demografická štruktúra, starnutie obyvateľstva</p> <p>Nedostatok mladých, vzdelaných ľudí</p> <p>Vysoká úroveň nezamestnanosti vrátane dlhodobej a sezónnej nezamestnanosti</p> <p>Vysoký podiel spoločensky neprispôsobivého obyvateľstva s nízkou úrovňou vzdelania</p> <p>Vysoká dochádzka obyvateľstva za zamestnaním</p> <p>Nízka príjmová úroveň obyvateľstva</p> <p>Nedostatočná vzájomná väzba medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce</p> <p>Nedostatočne rozvinuté systémy predvídania zmien v kvalifikačných potrebách trhu práce</p> <p>Nedostatok informačných a poradenských služieb o vzdelávaní, trhu práce a oblasti podnikania ako aj služieb pre možných investorov</p> <p>Nízky vplyv aktívnej politiky trhu práce na podporu zamestnateľnosti nezamestnaných a skupín ohrozených sociálnou exklúziou</p> <p>Nedostatočná úroveň pripravenosti pracovnej sily na prácu v oblasti služieb</p>
Príležitosti	Hrozby
<p>Potenciál zdrojov zamestnanosti v sektore služieb a rozvoj samozamestnávania</p> <p>Možnosť rozvoja zamestnanosti v oblasti strojárstva a drevospracujúceho priemyslu</p> <p>Potenciál rastu odbornosti, zručnosti a zamestnateľnosti pracovnej sily</p> <p>Rozvíjanie progresívnych foriem služieb zamestnanosti a systémov na podporu mobility pracovnej sily</p> <p>Využitie nových foriem podpory uplatnenia sa znevýhodnených skupín</p> <p>Intenzívna spolupráca školského systému a zamestnávateľskej sféry s cieľom prispôbiť obsah a rozsah vzdelávania požiadavkám trhu práce</p> <p>Zvýšenie kvalifikačnej úrovne pracovnej sily</p>	<p>Zlá situácia na trhu práce a rast dlhodobej nezamestnanosti</p> <p>Nepružnosť pracovného trhu a pracovnej mobility</p> <p>Stagnácia kvality v oblasti služieb, zamestnanosti a rozvoja</p> <p>Prehlbovanie rozdielov medzi dopytom a ponukou práce</p> <p>Vzdelávanie nenadväzuje operatívne na trh práce</p> <p>Nedostatočná motivácia zamestnávateľov na ďalšom vzdelávaní zamestnancov a ovplyvňovaní kvality počiatočného vzdelávania</p> <p>Strata konkurencieschopnosti pracovnej sily v podmienkach jednotného trhu EÚ</p> <p>Marginalizácie na trhu práce a prehĺbenie sociálnej exklúzie</p>

OBLAST – INFRAŠTRUKTÚRA, DOPRAVA	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>Vybudovaná cestná sieť – cesta I. triedy,</p> <p>Dostatočné vodné zdroje a kapacity vody,</p> <p>Dobre a dostatočne vybudovaná sieť elektrickej energie s malými požiadavkami na rekonštrukciu a dobudovanie,</p>	<p>Veľká vzdialenosť do krajského centra, ktoré má dobre vybudované cestné, železničné a letecké spojenia,</p> <p>Nedobudovaná vodovodná a kanalizačná sieť, čističky odpadových vôd,</p> <p>Vzdušné káblové rozvody elektrických sietí – zhoršovanie atraktívnosti prostredia, najmä v oblastiach na cestovný ruch.</p>
Príležitosti	Hrozby
<p>Možnosť napojenia na transeurópske koridory,</p> <p>Finančné zdroje zo štrukturálnych fondov a kohézneho fondu</p> <p>Využitie miestnych zdrojov ekologických biopalív (biomasa) na vykurovanie,</p> <p>Nevyužívané existujúce priemyselné objekty s vybudovanou technickou infraštruktúrou,</p> <p>Zníženie ekologických záťaží územia vyšším využitím zemného plynu,</p>	<p>Nedostatok finančných zdrojov na skvalitnenie a dobudovanie miestnej dopravnej infraštruktúry,</p> <p>Strata záujmu investorov o územie</p> <p>Vysoký podiel tuhých palív na vykurovaní,</p> <p>Nízky podiel plynofikácie, najmä v okrajových časti obce,</p>

OBLAST A - PRIEMYSEL, OBCHOD, SLUŽBY	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>Skúsené firmy v oblasti strojárskoho a poľnohospodárskeho zamerania</p> <p>Dlhodobá tradícia a zázemie kvalifikovaných pracovných síl v strojárskom priemysle</p> <p>Vzdelávací systém poskytuje dobrú základňu</p> <p>Blízka prítomnosť zahraničných investorov (Kechnec, ..)</p> <p>Výdatné prírodné zdroje drevenej suroviny</p> <p>Kvalifikovaná pracovná sila v oblasti strojárskoho priemyslu</p> <p>Regionálna dostupnosť vedeckých a pedagogických zamestnancov vysokých škôl a vysokých škôl.</p>	<p>Prepojenie na systém vzdelávania nie je adekvátne</p> <p>Starnúca pracovná sila</p> <p>Odchod mozgov</p> <p>Zastaralá technológia, materiálov energeticky náročná výroba</p> <p>Nízka konkurencieschopnosť niektorých odvetví strojárenského priemyslu,</p> <p>Absencia informačného zázemia pre investorov</p> <p>Nízky stupeň organizovanosti a vzájomnej informovanosti medzi inštitucionálnym zázemím podnikateľského sektoru</p> <p>Prevaha výroby s malou pridanou hodnotou</p> <p>Nedostatočne rozvinutý sektor služieb</p> <p>Nedostatok investičných zdrojov a štartovacieho kapitálu</p> <p>Nízky podiel zahraničných investícií</p> <p>Pretrvávajúca dlhodobá nezamestnanosť, strata pracovných schopností u veľkého počtu dlhodobo nezamestnaných</p>
Príležitosti	Hrozby
<p>Vytvorenie adekvátnej podnikateľskej infraštruktúry</p> <p>Naštartovanie intenzívneho rozvoja niektorých podnikov strojárenského a drevospracujúceho priemyslu</p>	<p>Investície založené na lacnej pracovnej sile neprinesú dynamický efekt do regiónu</p> <p>Susedné regióny s podobnou výrobnou produkciou</p> <p>Stagnácia trhu spôsobená nedostatkom trhov a</p>

<p>Subdodávky pre vybrané strojárenské odvetvia</p> <p>Zvýšenie úrovne organizovanosti podnikateľského sektoru, najmä skvalitnením činnosti obchodnej komory</p> <p>Využitie potenciálu vedecko-výskumnej kapacity vysokých škôl pre rozvoj priemyslových oborov s vysokým podielom kvalifikovanej práce</p> <p>Dostatok voľnej pracovnej sily s nízkymi nákladmi i kvalifikovanej pracovnej sily niektorých odboroch</p> <p>Využitie programov hosp. pomoci EÚ</p> <p>veľký rast pracovných miest</p> <p>Produkcia potravín regionálnych špecialít</p> <p>Integrovaná štruktúra + stratégia (ťažba dreva, pílenie, sušenie, ďalšie spracovanie na piliarske výrobky a polotovary pre nábytok)</p>	<p>investorov</p> <p>Pokračujúca nedostatok kapitálu na nové investície, najmä do nových technológií u priemyslových podnikov</p> <p>Nedostatočný rozvoj malých a stredných podnikov v sekundárnom a terciálnom sektore s ochromením schopnosti miestneho trhu absorbovať pracovnú silu</p> <p>Nedostatočný rast produktivity práce a tým i miezd v regiónu s negatívnymi dôsledkami na životnú úroveň obyvateľstva, ale i na príjmy orgánov samosprávy</p> <p>Pretrvávajúce nejasných vlastníckych vzťahov</p> <p>Nedostatočná obnova zdrojov - zalesňovanie</p> <p>Postupné chátranie technickej infraštruktúry</p> <p>Nedostatočne dobudovaná sieť finančných a poradenských služieb</p>
---	---

OBLASŤ - CESTOVNÝ RUCH	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>Významný prírodný potenciál pre rekreáciu a cestovný ruch: rieka Topľa, prírodné dominanty v regióne</p> <p>Existencia maloplošných chránených území, vodných plôch</p> <p>Región s bohatou a zaujímavou históriou využiteľnou pre rozvoj cestovného ruchu</p> <p>Potenciál architektonických a umeleckých pamiatok - cirkevné i svetské, kultúrno-historické dominanty v regióne</p> <p>Výhodná geografická poloha s dobrou dostupnosťou atraktívnych regiónov a turistického potenciálu</p> <p>Rôznorodý, členitý a turisticky atraktívny terén a krajinný reliéf</p> <p>Vhodné klimatické podmienky v prírodnom prostredí, kvalitné životné prostredie</p> <p>Snaha obcí o spoluprácu v rôznych združeniach v mikroregióne</p> <p>Prezentácia niektorých miest a obcí a niektorých častí mikroregiónu na internete</p> <p>Dobrá dostupnosť územia autom (resp. na bicykli).</p> <p>Záujem o riešenie súčasnej situácie. Podpora samosprávy a VÚC identifikovať a propagovať kľúčové investičné príležitosti určené pre rozvoj cestovného ruchu.</p> <p>Zvyšujúca sa pozornosť a podpora cestovného ruchu zo strany štátnych a krajských orgánov.</p>	<p>Nedostatočné využívanie daností územia mikroregiónu pre jeho rozvoj a s tým súvisiaca nedostatočná intenzita rekreácie a cestovného ruchu. Nedostatočne využívaný v celku bohatý turistický potenciál regiónu.</p> <p>Kvantitatívne a kvalitatívne nedostatočná turistická infraštruktúra.</p> <p>Nerovnomerné rozmiestnenie ubytovacích a stravovacích kapacít.</p> <p>Kvalitatívne aspekty ponuky v oblasti ubytovania a gastronómie (nízka kvalita, malá rozmanitosť, nedostatočná vybavenosť).</p> <p>Nízka kvalita existujúcich základných a doplnkových služieb cestovného ruchu. Málo pestrá ponuka foriem a produktov cestovného ruchu.</p> <p>Nedostatočná kvantita a pestrosť voľnočasových aktivít.</p> <p>Absencia ucelených produktov cestovného ruchu.</p> <p>Malá ponuka turistických služieb v okrajových zónach.</p> <p>Chýba jednotná komplexná predstava o využití turistického potenciálu a ďalšom rozvoji mikroregiónu.</p> <p>Absencia marketingovej stratégie rozvoja cestovného ruchu v regiónu.</p> <p>Absencia aktívnejšieho záujmu niektorých obcí mikroregiónu o rozvíjanie cestového ruchu.</p> <p>Rezervy v spoločnej prezentácii mikroregiónu na Slovensku i v zahraničí, na internete.</p> <p>Nedostatočná informovanosť o regióne mimo jeho územia.</p> <p>Slabý záujem podnikateľov o spoločnú propagáciu.</p>

	<p>Nedostatky v komunálnej infraštruktúre (kanalizácia, ČOV, plynofikácia, verejné vodovody).</p> <p>Nedostatočné dopravné napojenie a kapacitné vybavenie rekreačných oblastí.</p> <p>Nedostatočné resp. nekvalitné parkovacie kapacity v zaujímavých lokalitách.</p> <p>Nedostatočný resp. chýbajúci priestorový informačný systém usmerňujúci k strediskám CR a k zaujímavostiam mikroregiónu. Nedostatočné označenie rozhodujúcich turistických destinácií popri hlavných tranzitných cestách.</p>
Príležitosti	Hrozby
<p>Cestovný ruch má predpoklad stať sa významným zdrojom príjmov mikroregiónu s výrazným multiplikačným efektom pre rozvoj regionálnej ekonomiky (obchod, služby, remeslá, doprava, stavebníctvo a i.).</p> <p>Koncepcný a koordinovaný rozvoj základnej a turistickej infraštruktúry.</p> <p>Dohoda o hierarchii turistických atraktivít na princípe diferenciácie prísnej ochrany a turistického využitia vybraných lokalít.</p> <p>Ďalší rozvoj a skvalitňovanie silne dopytovaných tradičných oblastí cestovného ruchu – vidieckej turistiky, cykloturistiky - rozšírením ponuky ubytovacích a stravovacích kapacít, aj vyšších kategórií, zlepšením propagácie v národnom a medzinárodnom meradle.</p> <p>Turistické vodných plôch, kvality ovzdušia, kultúrno-historického dedičstva.</p> <p>Rozvoj nových moderných produktov cestovného ruchu vychádzajúcich z historických a prírodných daností, z tradícií a špecifik regiónu (vidieckej turistiky a ekologickej turistiky, cykloturistiky, kultúrnej a poznávacej turistiky a pod.), vrátane sprievodných programov.</p> <p>Vybudovať sieť cykloturistických trás a jej systémové rozširovanie a skvalitňovanie</p> <p>Uviest' do realizácie min. jeden produkt CR</p> <p>Vytvorenie komplexnej cykloturistickej infraštruktúry a ponuky ako športovo-rekreačnej aktivity a formy spoznávania zaujímavostí regiónu. Rozvoj služieb pre túto cieľovú skupinu.</p> <p>Ponuka programov pre detské tábory, pre rodiny s deťmi, budovanie detských ihrísk. Programy pre podporu škôl v prírode, školiacich stredísk a výcvikových pobytov (zameranie napr. jazda na koni, jazykové, kurzy, remeslá, športovo-rekreačné aktivity).</p> <p>Posilňovanie postavenia mikroregiónu a širšieho regiónu na trhu cestovného ruchu.</p>	<p>Stagnovanie a zhoršovanie vizuálnej stránky prostredia obcí – estetizácia (zanedbanosť, nečistota, architektonické ubytovacích a gastronomických služieb, čo do kvantity, kvality a požadovaného štandardu.</p> <p>Nedostatočne rýchle rozvíjajúca sa ponuka ucelených produktov cestovného ruchu orientovaných na rôzne cieľové skupiny klientov.</p> <p>Nedostatočne rýchlo sa rozvíjajúca adekvátne organizačná, riadiaca a informačná infraštruktúra pre cestovný ruch – prehrešky).</p> <p>Uprednostnenie lokálnych záujmov pred regionálnymi. Nezújem o spoločný postup. Nedostatočný pocit spolupatričnosti obyvateľov niektorých obcí a najmä tzv. koncových obcí k mikroregiónu i širšiemu regiónu.</p> <p>Obava domácich obyvateľov z negatívnych doprovodných efektov rozvoja turistiky.</p> <p>Možná devastácia prírody a pamiatok, na ktorých je založená atraktivita mikroregiónu.</p> <p>Podcenenie významu aktivít cestovného ruchu pre rozvoj malého a stredného podnikania a tvorbu nových pracovných príležitostí v regióne.</p> <p>Negatívny vplyv správania sa neprispôsobivých občanov k turistom.</p> <p>Nevyužitie možnosti rozptylu turistickej infraštruktúry v širšom území.</p> <p>Nedostatok finančných prostriedkov na budovanie a údržbu turistických chodníkov a cykloturistických trás (povrch, značenie, technické prostriedky).</p> <p>Pustnutie krajiny – poľnohospodárskeho pôdneho fondu, chátranie poľnohospodárskych objektov. Narušenie krajinného rázu necitlivou výstavbou. Nárast poškodzovania a znečisťovania prírody.</p> <p>Poskytovanie niektorých služieb nie je podnikateľsky zaujímavé. Obava podnikateľov z rizika investovať do rozvoja cestovného ruchu.</p> <p>Nedostatok kapitálu pre stabilizáciu a ďalší rozvoj podnikania v cestovnom ruchu. Nedostatočné stimuly zo strany štátu pre podnikanie v CR, komplikovaná</p>

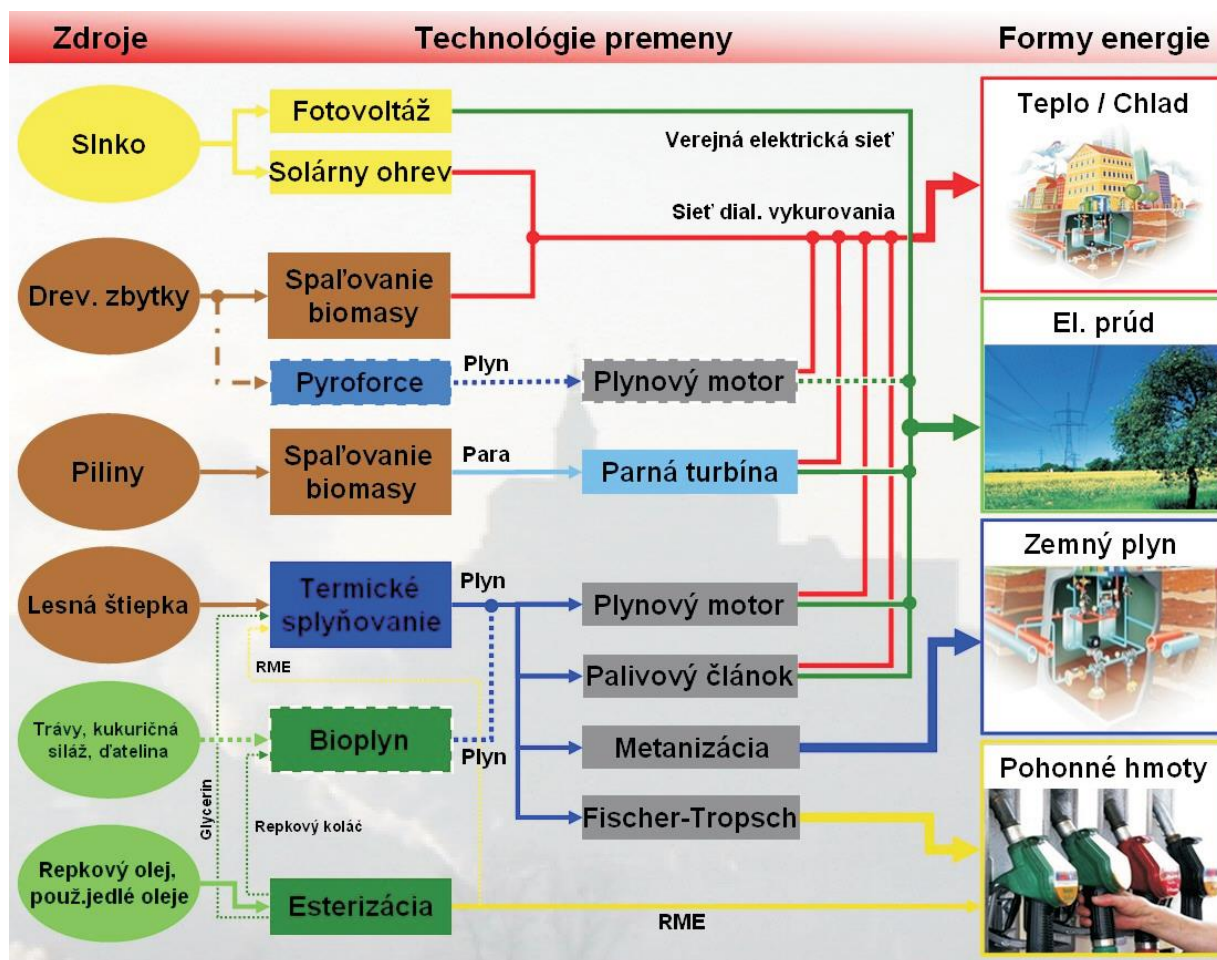
<p>Vytvorenie efektívneho priestorového informačného systému na cestách, v obciach (informácie o turist. zaujímavostiach a usmernenie k nim, k strediskám CR a pod.)</p> <p>Posilnenie informačných služieb v cestovnom ruchu.</p>	<p>dostupnosť finančných zdrojov.</p> <p>Nízka miera podnikateľskej aktivity miestnych obyvateľov o podnikanie v oblasti cestovného ruchu.</p> <p>Podcenenie údržby kultúrnych a technických pamiatok využiteľných pre CR.</p> <p>Spoliehanie na samoregulačné schopnosti regiónu.</p> <p>Podcenenie ľudského faktora a profesionálnej prípravy odborníkov v oblasti cestovného ruchu, vrátane poradenskej a vzdelávacej činnosti pre začínajúcich podnikateľov.</p>
--	--

OBLAST – ROZVOJ VIDIEKA	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>Diverzita mikroregiónu s črtami bohatého kultúrneho a prírodného prostredia s veľkou rekreačnou hodnotou</p> <p>Vysoká lesnatosť v porovnaní s celoslovenskými parametrami poskytuje vhodnú vstupnú surovinu na rozvoj ekonomických aktivít pre ťažbu a spracovanie drevnej hmoty (hodnotný potenciál)</p> <p>Existencia súkromných subjektov, majúcich skúsenosti z poľnohospodárskych, ale aj v drevospracujúcich odvetviach činnosti</p> <p>Vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním ako vhodná pracovná sila na rozvoj poľnohospodárstva</p> <p>Dostatok voľných pracovných síl</p> <p>Rovinatý charakter regiónu – vynikajúce podmienky pre poľnohospodársku produkciu</p>	<p>Stagnujúci, až upadajúci agrosektor, charakterizovaný zastaralými, opotrebovanými budovami, zariadením a vybavením</p> <p>Malý stupeň finalizácie poľnohospodárskej výroby.</p> <p>Fragmentácia a rozptýlené vlastníctvo pôdy</p> <p>Slabo rozvinutý trh s pôdou</p> <p>Podhorský charakter regiónu – sťažené podmienky pre poľnohospodársku a lesnú produkciu</p> <p>Nízka kúpna sila obyvateľov mikroregiónu</p>
Príležitosti	Hrozby
<p>Udržanie kultúrneho rázu krajiny pokračujúcimi činnosťami v obhospodarovaní pôdy</p> <p>Zlepšovanie konkurencieschopnosti poľnohospodárskej produkcie</p> <p>Diverzifikácia ekonomickej základne mikroregiónu hlavne zavádzaním odvetví ponúkajúcich priestor pre finalizáciu a predaj na tuzemských a zahraničných trhoch</p> <p>Využitie prírodného a kultúrohistorického potenciálu na rozvoj cestovného ruchu</p> <p>Využitie vidieckych usadlostí a zvyklostí na podporu rozvoja remesiel</p> <p>Programová podpora rozvoja vidieka prostredníctvom Eurofondov</p>	<p>Sociálne odlúčenie vidieckych oblastí</p> <p>Neuspokojivý stav technickej infraštruktúry v mikroregióne</p> <p>Odchod ľudí z regiónu za výhodnejšími ekonomickými podmienkami</p> <p>Nedostatok vhodných podporných ekonomických nástrojov na podporu podnikania (drahé a nedostupné úvery,..)</p> <p>Problematický stav životného prostredia</p>

Dotazník projektových zámerov rozvoja obce Parchovany

Opis aktivity	Počet bodov
1. Projektová dokumentácia k výstavbe cyklotrasy	25
2. Obecný podnik	23
3. Projektová dokumentácia rekonštrukcie futbalového ihriska	20
4. SKANZEN – skanzen ľudových remesiel	15
5. Vodná plocha	33
6. Cyklotrasa	50
7. Cykloparáda	12
8. Stredisko sociálnych služieb	17
9. Vodná nádrž, rybník, suchý polder	14
10. Multifunkčný priestor	22
11. Dedovizeň	21
12. PISA - priestorový informačný systém	9
13. Plážové kúpalisko	17
14. TERMEL - Termálne vody	33
15. Slanské vrchy spojenie krásy pre rozvoj turizmu	26
16. Božčice centrum vodnej turistiky	33
17. Turistická cesta Ukrajina	12
18. Územie Naš kraj	11
19. Družstevný dom - ubytovacie kapacity	10
20. Za poznaním mikroregiónu	8
21. Využitie biomasy	28
22. Pod horou veľká tma - strelnica	16
23. Vodovod – kanalizácia - chodníky	50
24. Bioplynová stanica	13
25. Regionálne športové a relaxačné hry	16
26. Kompostáreň biologicky rozložiteľného odpadu	12
27. Areál priateľstva a partnerstva	18
28. Informačno - navigačný systém v mikroregióne	12
29. Kanalizácia obcí	33
30. Využitie budovy na podnikateľskú činnosť	12
31. Rozprávkovo – park pre detí a mládež	19
32. Sen o veľkej krajine filmový dokument	10
33. Energo - produkčný ekosystém	11
34. Rozvoj služieb cestovného ruchu	14
Do prieskumu trhu bolo zapojených celkom 100 respondentov.	100

Trvalé energické koncepty na báze obnoviteľných surovín

Príklad hodny nasledovania - Energický nezávislý región Güssing – rozšírenie modelu na Mikroregión Sečovce a okolie.

Güssing je medzičasom medzinárodne uznaný ako energické a biomasové centrum. Úspešný model môže byť v budúcnosti realizovaný aj v Mikroregióne Sečovce a okolie. Dalším z vytýčených cieľov PHSR je tento model rozšíriť do roku 2020 v našom regióne.

Rozvoj vidieka - model obnovy miestnych trhov

1. produkcia ovocia a zeleniny z lokálnej produkcie
(dopestovať si ovocie a zeleninu vo vlastnej záhrade, na polí, družstve,...a predaj v blízkosti bydliska – blšák)
2. samozamestnávanie a samozásobovanie
(SZČO podružného výrobného programu – „fuškár“)
3. výhodné zásobovanie energiami z lokálnych zdrojov
(cenovo výhodné zásobovanie energiami, vykurovania, vody alebo výroby elektriny)
4. podpora reálnej ekonomiky
(to znamená výroby, výskumu, vývoja a nových technológií,...)
5. lokálna pracovná mobilita
(cyklodoprava, cykloturistika, cyklomobilita,...)
6. zariadenia výmenného obchodu
(spolok služieb miešaného tovaru, predajný dvor, . . .)
7. informačný mix - prepojenie na oblasť informačných technológií.
(sofistikovaná informačná platforma záujmu a ponuky,...)

Odôvodnenie:

- nie je dostatok pracovných síl, ktoré by boli ochotné pracovať v sadoch
- trvalé kultúry si vyžadujú **iný** režim pôdohospodárstva a vlastníctva
- farmári veľmi stratili tým, že nie sú uznávaní spoločnosťou
- obchodné reťazce sú najväčšími likvidátormi ovocinárstva vo vzťahu k cene
- dodržiavanie pravidiel a nariadení vyžaduje okolo 20 až 30 percent výrobných nákladov
- nejasné pravidla tvorby odbytových cien pre ovocinárov.

Do pozornosti:

http://www.svssr.sk/sk/legislativa/legislativa_org.asp

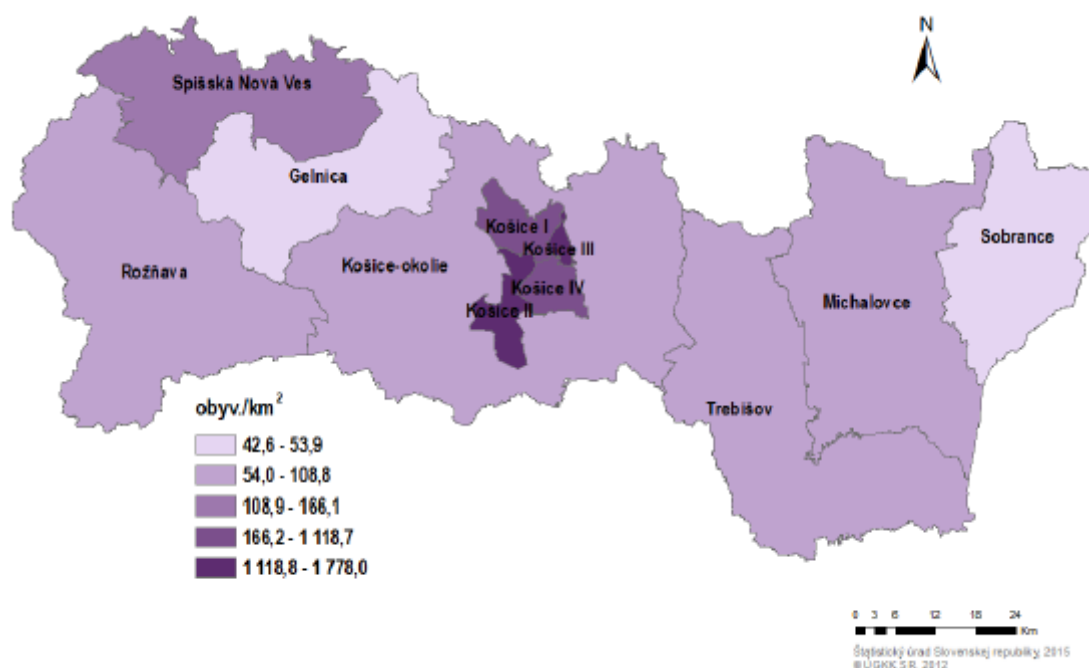
Zákon č. 491/2001 z 18. októbra 2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami

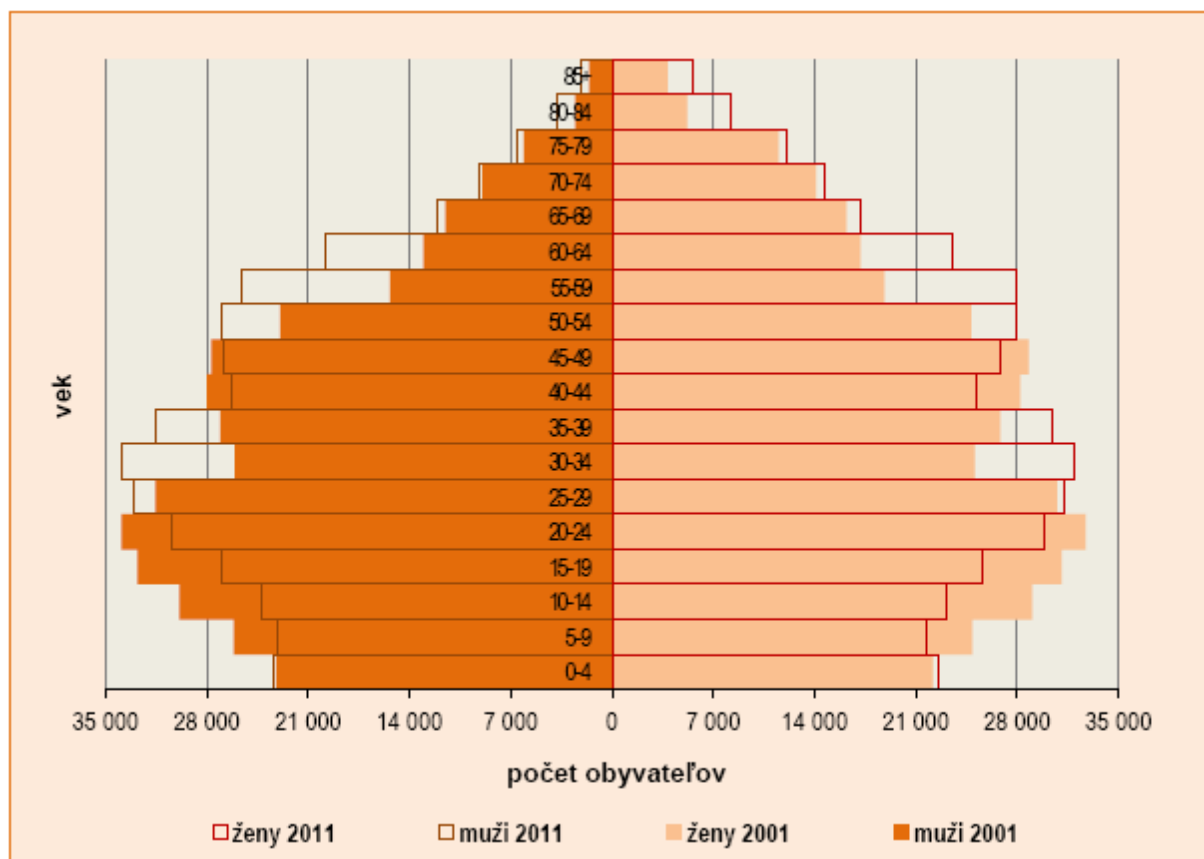
Diverzifikácia remeselných činností v regióne

Druh živnosti							
Počet prevádzok	17	16	22	8	9	6	
Mäsiarstvo, údenárstvo		1					
Výroba pekárskeho v.	1						
Výroba cukrárskeho v.		1					
Stolárstvo	1	2	2		1		
Tesárstvo				1			
Protektor. pneum.	1						
Kamenárstvo			1				
Zámočníctvo	2	2		1	1	1	
Inšt. a opr. el. strojov	1	1			1		
Inšt. a opr. chlad. zar.							
Inšt. a opr. kúrenia a vet.			3				
Očná optika							
Výroba nábytku							
Čalúnnictvo							
Výroba zlatnícka							
Vodoinštalatérsstvo	1		2	1	1		
Murárstvo	1		3	1		1	
Klmpiarstvo	1				1		
Sanitárna inštalácia							
Plyn inštalatérsstvo		1		1			
Maliarstvo, sklenárstvo					1		
Oprava motor. Vozidiel	1		1		1	1	
Oprava karosérií					1		
Oprava obuvi							
Oprava televízorov	1		1				
Oprava bicyklov							
Krajkárstvo, opr. Odevov		1	2			1	
Pohostinstvo bez ubyt.	2	3	3	1		1	
Taxi služba	1	1				1	
Cestná nákl. doprava	3	3	2	1	1		
Kominárstvo							
Foto služba							
Holičstvo							
Kaderníctvo		1	1				
Kozmetické služby							
Manikúra, pedikúra							
Pohrebníctvo			1				
Pohostinstvo s ubyt.				1			

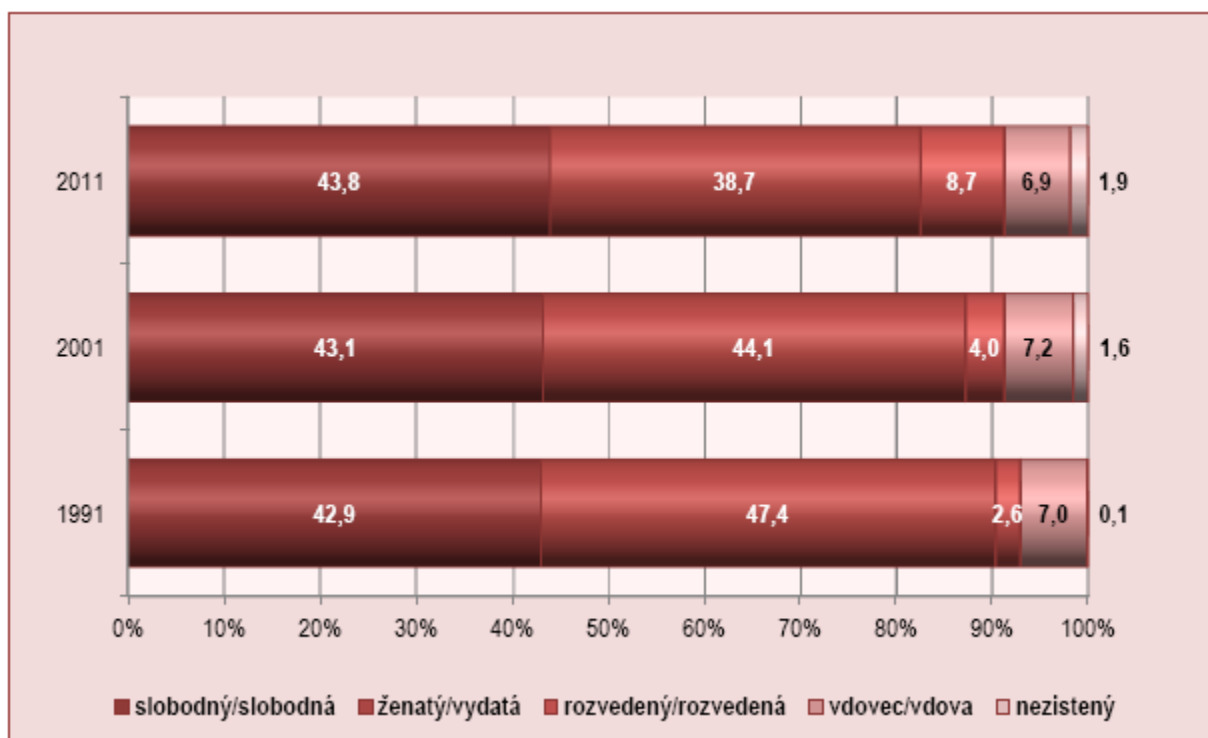
Počet obyvateľov na km², SODB 2011 – Košický kraj:

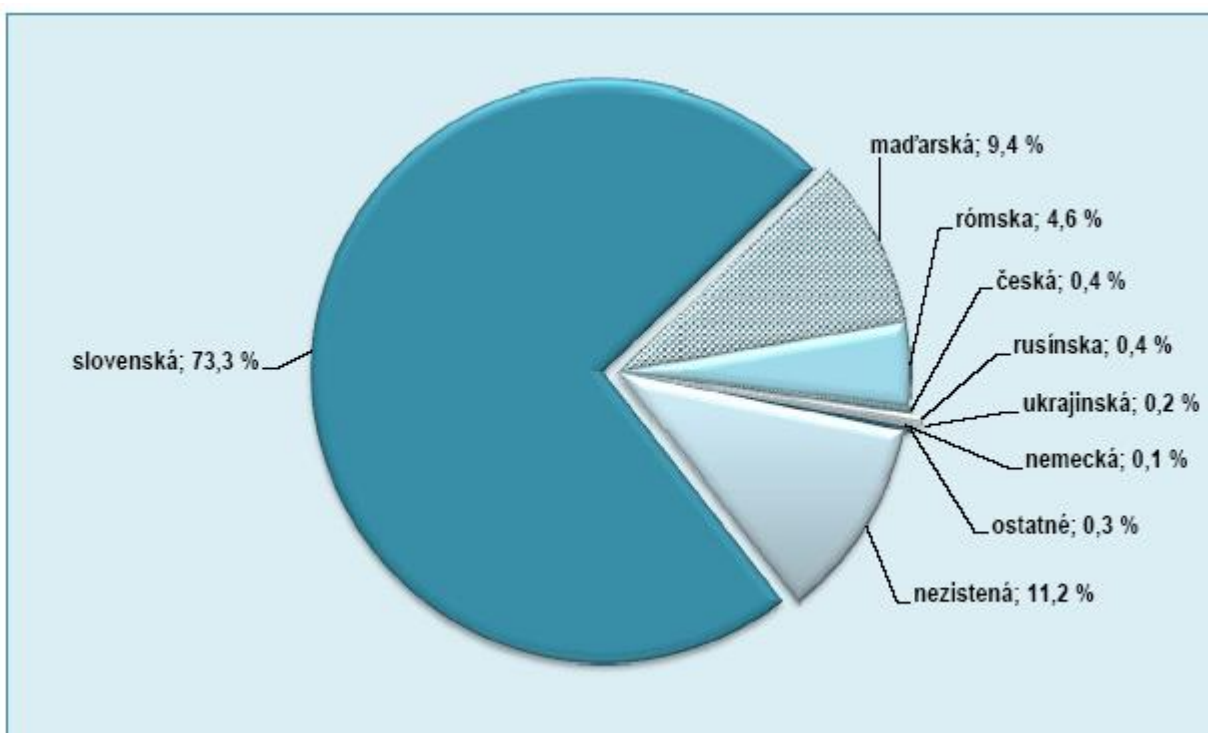
Veková štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia, SODB 2001, 2011

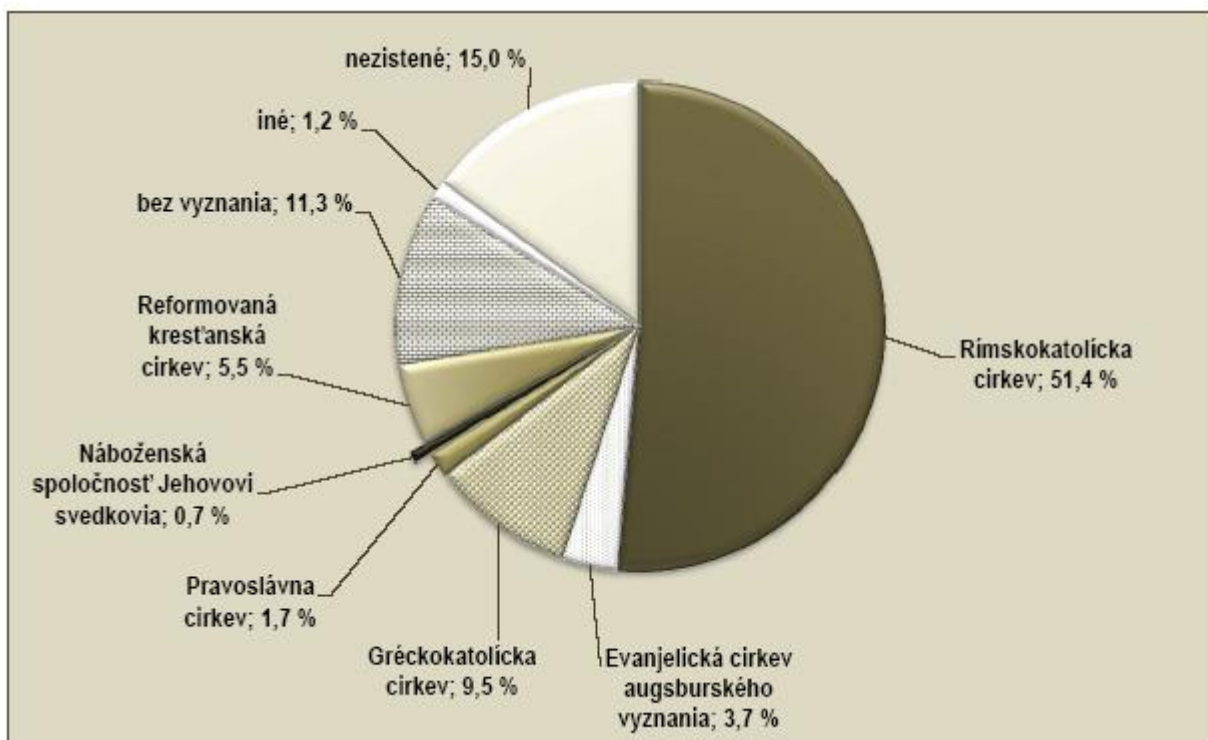
Podiel obyvateľov trvalo bývajúcich podľa rodinného stavu, sčítania
1991 - 2011

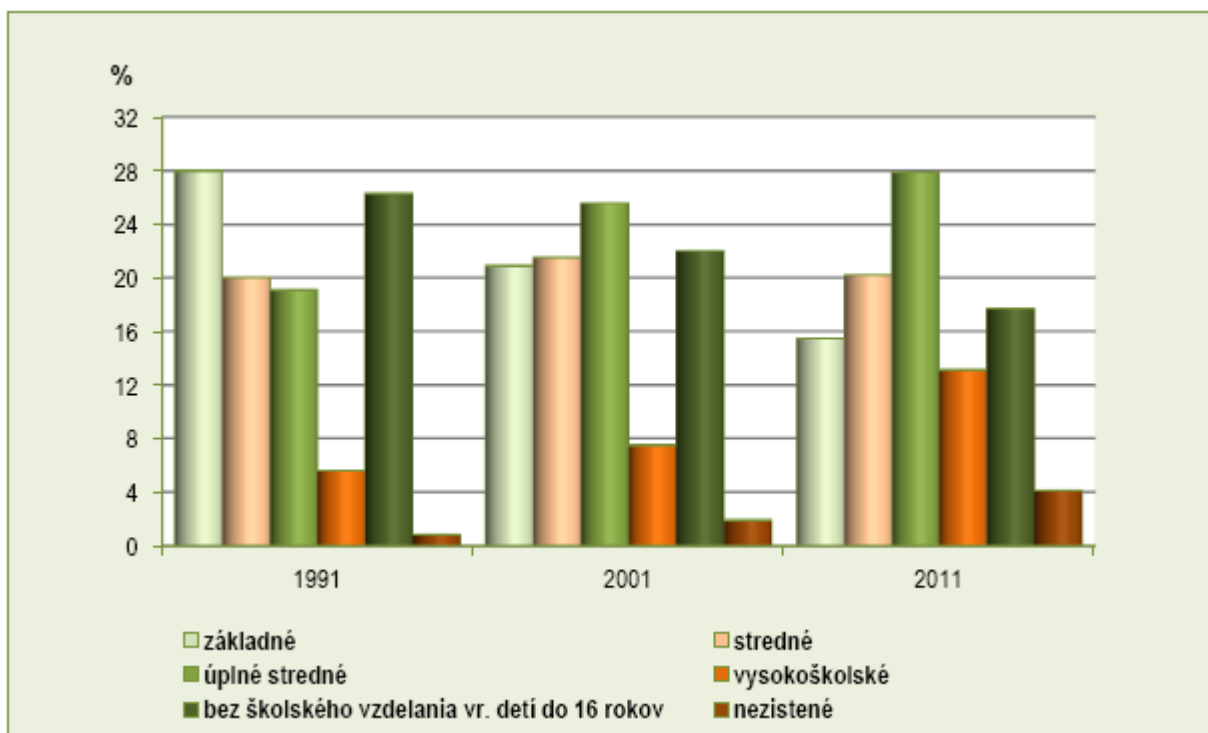
Štruktúra obyvateľov trvalo bývajúcich podľa národnosti, SODB 2011

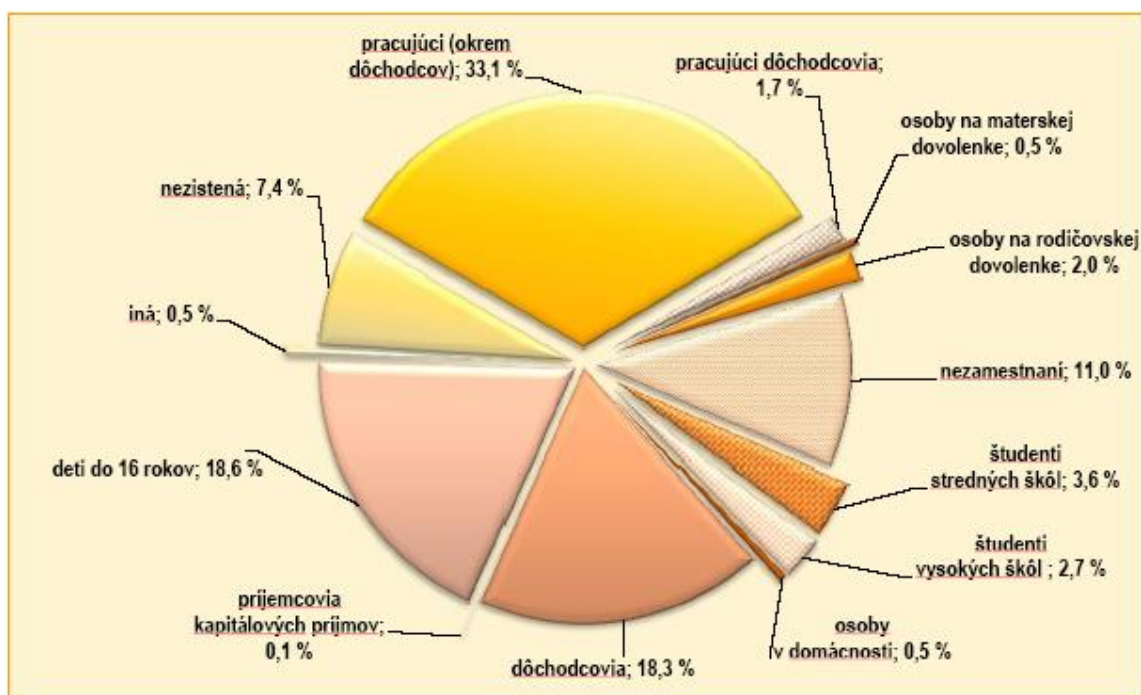
Štruktúra obyvateľov trvalo bývajúcich podľa náboženského vyznania, SODB 2011

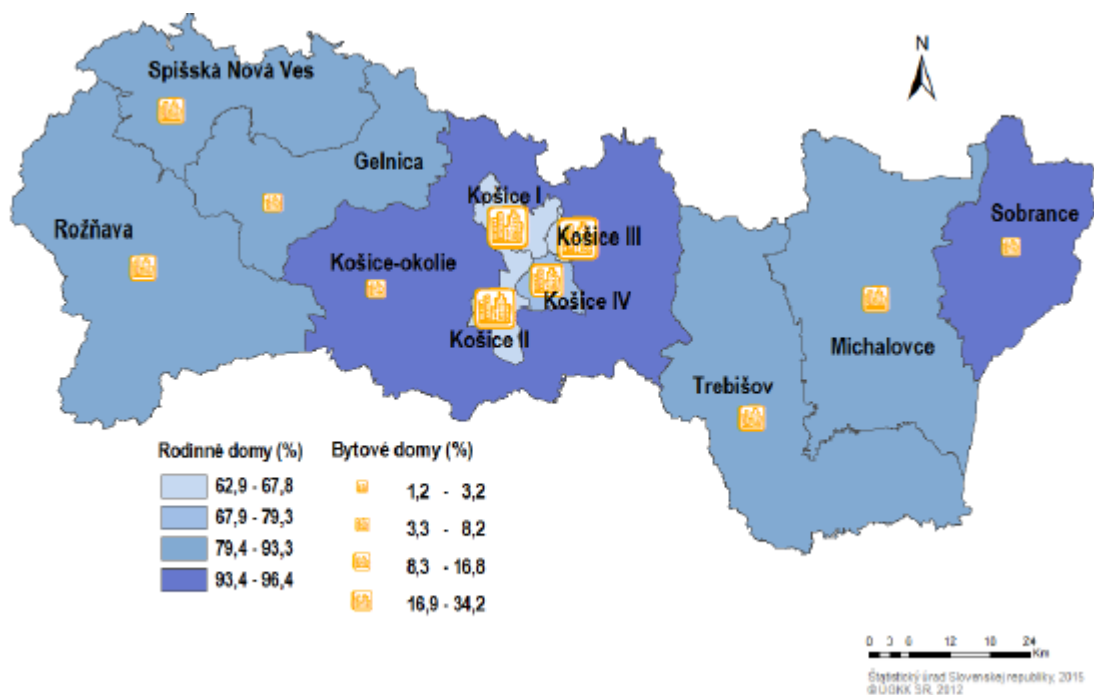
Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého vzdelania, SODB 1991 - 2011

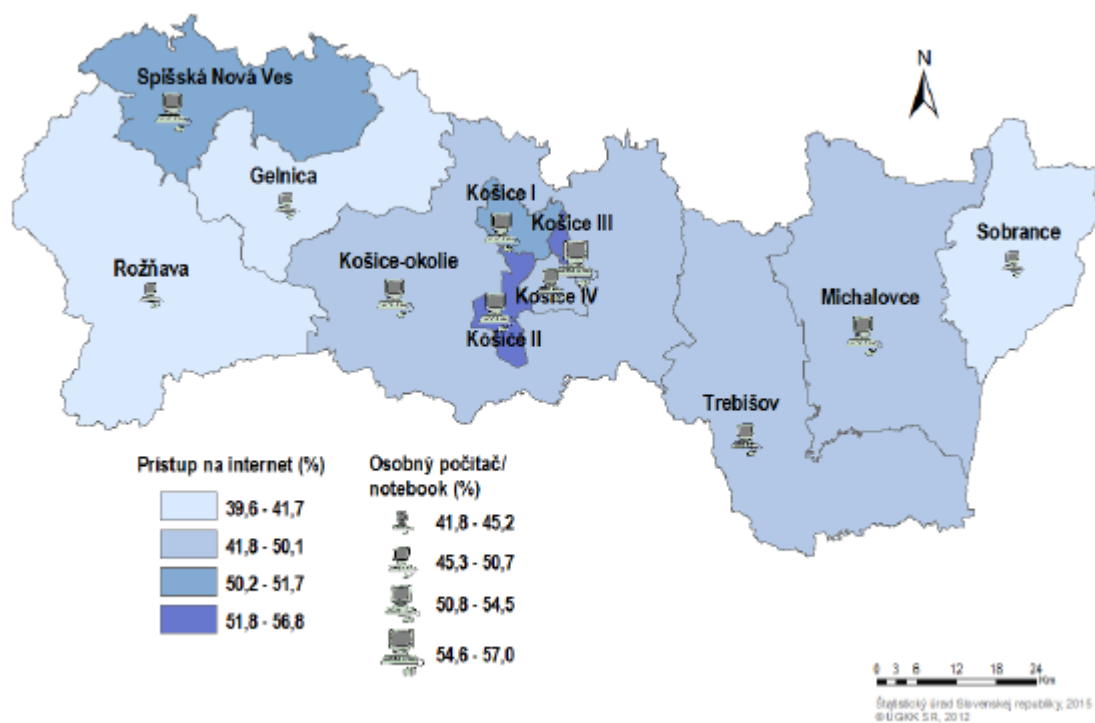
Sociálna štruktúra obyvateľstva trvalo bývajúceho, SODB 2011

Štruktúra domového fondu, SODB 2011

Štruktúra bytov vybavených osobným počítačom/notebookom a
s prístupom na internet SODB 2011

Záver:

V osemdesiatych rokoch zoslabli priaznivé podmienky demografického vývoja, čo následne ovplyvnilo základné reprodukčné charakteristiky. Zaznamenal sa pokles živorodenosti, spomalenie tempa prirodzeného prírastku obyvateľstva, postupné znižovanie podielu detskej zložky obyvateľstva.

Súčasný životný štýl obyvateľstva charakterizuje zmena v reprodukčnom správaní, konzumnejší spôsob života, postupujúca globalizácia, zaznamenaný proces demografického starnutia obyvateľstva, vysoká miera migrácie obyvateľstva, hlavne za pracovnými príležitosťami.

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 – 2020

OBEC Parchovany

ŠPECIFICKÝ OPIS JEDNOTLIVÝCH OPATRENÍ

OPATRENIE 1 PRENOS ZNALOSTÍ A INFORMAČNÉ AKTIVITY

Podopatrenie: 1.1 Podpora odborného vzdelávania a získavania zručností

Prijímateľ podpory:

Poskytovateľ prenosu vedomostí a zručností pre poľnohospodárov, obhospodarovateľov lesa, spracovateľov produktov poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby a malé a stredné podniky vo vidieckych oblastiach.

Oprávnené náklady:

1. personálne náklady na zabezpečenie, prípravu a realizáciu aktivít vrátane odmien a odvodov do zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne;
2. prenájom školiacich priestorov a potrebnej techniky;
3. materiálno-technické náklady, ktoré zahŕňajú i vydávanie odborných publikácií v tlačenej a elektronickej forme a náklady na služby v súvislosti s aktivitou;
4. režijné náklady spojené s realizáciou vzdelávacej, resp. informačnej aktivity;
5. ubytovacie náklady, náklady na občerstvenie, cestovné resp. dopravné náklady, ak sú súčasťou projektu;
6. propagácia.

Indikatívny projekt:

Obecný podnik, organizácia, riadenie, schémy práce zodpovednosti, finančná gramotnosť členov, skupinové podielníctvo resp. výrobné družstvo.

Podopatrenie: 1.2 Podpora demonštračných aktivít a informačné akcie

Prijímateľ podpory:

Poskytovateľ informačnej akcie a demonštračných aktivít pre poľnohospodárov, obhospodarovateľov lesa, spracovateľov produktov poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby a malé a stredné podniky vo vidieckych oblastiach.

Oprávnené náklady:

1. personálne náklady na zabezpečenie, prípravu a realizáciu aktivít vrátane odmien a odvodov do zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne;

2. prenájom priestorov a potrebnej techniky;
3. materiálno-technické náklady a náklady na služby v súvislosti s aktivitou;
4. ubytovacie náklady, náklady na občerstvenie resp. dopravné náklady, ak sú súčasťou projektu;
5. náklady za návštevu farmy, podniku v rámci demonštračnej aktivity;
6. investičné náklady spojené s realizáciou demonštračnej aktivity;
7. vecné ceny do súťaže;
8. propagácia.

OPATRENIE 6 ROZVOJ POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PODNIKOV A PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Podopatrenie: 6.1 Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov

(Uľahčenie vstupu mladých poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do poľnohospodárstva)

Opis operácie:

Podpora sa poskytuje mladému poľnohospodárovi na začatie jeho podnikateľskej činnosti v oblasti živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výroby na realizáciu podnikateľského plánu.

Prijímateľ podpory:

Samostatne hospodáriaci roľník – mladý poľnohospodár, tzn. fyzická osoba (mikropodnik alebo malý podnik v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku, ktorý je hlavným zdrojom jeho príjmu. Táto fyzická osoba nedosiahla do 01.01.2014 vek 40 rokov, má zodpovedajúce profesijné zručnosti a schopnosti a prvýkrát zakladá poľnohospodársky podnik ako jeho najvyšší predstaviteľ alebo tento podnik založil najviac 5 rokov pred podaním ŽoNFP.

Výška a miera podpory:

- max. 40 000 € na 1 mladého poľnohospodára vo forme 2 splátok po dobu max. 5 rokov, pričom 50% podpory sa vypláca po schválení ŽoNFP a 50% po realizácii projektu.

Podopatrenie: 6.3 Podpora na začatie podnikateľskej činnosti pre rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov

(Zlepšenie hospodárskeho výkonu malých poľnohospodárskych podnikov.)

Definícia malej farmy: Samostatne hospodáriaci roľník podnikajúci v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktorého ročný podiel poľnohospodárskej produkcie uvádzanej na trh nepresahuje 30% z celkovej poľnohospodárskej produkcie.

Špecializovaná rastlinná výroba: je poľnohospodárska prvovýroba zameraná na pestovanie plodín „Zelenina, jedlé rastliny, korene a hľuzy“ „Jedlé ovocie a orechy, šupy citrusových plodov alebo melónov“ aromatické a liečivé rastliny.

Podopatrenie: 6.4 Podpora investícií do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností

(Uľahčenie diverzifikácie a vytváranie pracovných miest vo vidieckych oblastiach)

Opis operácie:

Činnosť 1: činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov.

V rámci tejto činnosti nie je oprávnená výstavba ubytovacích zariadení. Oprávnená je len rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení s kapacitou do 10 lôžok, ako aj nevyužívaných objektov s kapacitou do 10 lôžok, a to len v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností;

Činnosť 2: činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu. V rámci danej oblasti je možné sa zamerať aj na terapie (hipoterapia, animoterapia), lesnú pedagogiku a pod., ktoré prispievajú k rekonvalescencii, lepšiemu začleneniu do spoločenského života, zvýšeniu motoriky cieľovej skupiny;

Činnosť 3: spracovanie a uvádzanie na trh produktov mimo poľnohospodárstva a potravinárstva, (ktorých vstup a výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ) vrátane doplnkovej výroby nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru, ako aj predaj vlastných produktov (vrátane zariadenia mobilných predajných miest) a výrobkov a/alebo produktov iných poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa a akvakultúrnych podnikov za účelom ekonomického rozvoja daného územia. Oprávnená je aj tvorba a rozvoj činností spojených s poskytovaním služieb, najmä služieb súvisiacich so skladovaním, logistikou a dopravou.

Indikatívny projekt:

Obecný podnik, kooperačné vzťahy, informačný systém, logistika, skladové hospodárstvo, skupinové podielníctvo výrobného družstva.

Aktivita č.1:

Infraštruktúrny projekt na zabezpečenie pozemku, výrobnéj haly a pod. Bližšie špecifikované v rámci projektu.

OPATRENIE 7 ZÁKLADNÉ SLUŽBY A OBNOVA DEDÍN VO VIDIECKYCH OBLASTIACH

Podopatrenie: 7.2 Podpora investícií do budovania, zlepšenia alebo rozšírenia všetkých typov malej infraštruktúry vrátane investícií do obnoviteľných zdrojov energie a úspor energie.

A) Názov operácie: Využitie obnoviteľných zdrojov energie

Opis operácie:

Výstavba nových, rekonštrukcia, modernizácia a oprava zariadení na využívanie OZE pre spotrebu energie v budove – napr. zriaďovanie kotolní a príslušných rozvodov pre budovy v majetku obce (napr. vykurovanie a zohrievanie vody v obecnom úrade, nájomných bytov, kultúrneho domu a pod.). Oprávnenými môžu byť aj investície smerujúce k zvyšovaniu energetickej efektívnosti budov (napr. zatepľovanie, výmena okien, regulácia vykurovacej sústavy), ale len ak sú súčasťou projektu, ktorý je spojený s využívaním OZE.

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

Prijímateľ podpory:

- ☐ obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 (vrátane).

Výška a miera podpory:

Max. výška podpory z celkových oprávnených nákladov: **- 100% s max. limitom 300 000 €.**

B) Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov.

Opis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok – za predpokladu, že prispievajú k ekonomickému rozvoju, verejnému záujmu, k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a bezpečnosti obyvateľov, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní.

Prijímateľ podpory:

1. obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 (vrátane),
2. pri investíciách do kanalizácií a ČOV - obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 (vrátane) s výnimkou obcí, ktoré sú súčasťou aglomerácie nad 2000 EO ako aj aglomerácie pod 2000 EO, ktorá zasahuje do chránených vodohospodárskych oblastí.
3. združenia obcí/skupiny obcí.

Oprávnené náklady:

1. výdavky na hmotné investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov;
2. súvisiace všeobecné náklady, ako sú projektová dokumentácia, výdavky súvisiace s verejným obstarávaním a s externým manažmentom projektov;
3. náklady na riadenie projektu.

Podmienky oprávnenosti:

- Investície v rámci tejto operácie sú oprávnené na podporu, ak sa príslušné operácie vykonávajú v súlade s plánmi rozvoja obcí a dedín vo vidieckych oblastiach a ich základných služieb, ak takéto plány existujú, a sú konzistentné s akoukoľvek príslušnou stratégiou miestneho rozvoja.
- Povinnosť uplatňovať sociálny aspekt pri verejnom obstarávaní.

Princípy nastavenia výberových kritérií:

- komplexnosť, udržateľnosť, realizovateľnosť, hospodárnosť a efektívnosť projektu;
- uprednostnené budú projekty súvisiace s ekonomickým rozvojom;
- uprednostnené budú projekty, v rámci ktorých budú mať realizované operácie dopad na širšie územie viacerých katastrov obcí a budú predkladané združeniami/skupinami obcí
- uprednostnené budú projekty obcí do 500 obyvateľov (vrátane) pred projektmi obcí s vyšším počtom obyvateľov.

Výška a miera podpory:

Výška podpory z celkových oprávnených nákladov: **100% s maximálnym limitom 150 000 €.**

Indikatívny projekt:

1. Rekonštrukcia mosta cez Bačkovský potok
2. Regenerácia verejných priestranstiev

Podopatrenie: 7.3 Podpora infraštruktúry širokopásmového internetu vrátane jej budovania, zlepšenia a rozšírenia, podpora pasívnej infraštruktúry širokopásmového internetu a zabezpečenie prístupu k širokopásmovému internetu a verejnému e-governmentu

Názov operácie:

Budovanie širokopásmového internetu

Prijímateľ podpory:

1. Obce vo vidieckych oblastiach do 500 obyvateľov(vrátane) definované ako biele miesta z hľadiska pokrytia širokopásmovým internetom;
2. Združenia/skupiny obcí.

Výška a miera podpory:

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

– **100% s maximálnym limitom 200 000 €.**

Indikatívny projekt:

1. Internetizácia obce – optický kábel
2. Zriadenie verejne dostupného internetového pripojenia

Podopatrenie: 7.4 Podpora investícií do zriaďovania, zlepšenia alebo rozšírenia miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry a do súvisiacej infraštruktúry

Názov operácie:

Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry.

Opis operácie:

- ☐ investície súvisiace so zlepšovaním vzhľadu obcí a s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – úprava verejných priestranstiev, tvorba parkov, výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátróv, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- ☐ zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia
- ☐ investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu

Obec Parchovany, Obecný úrad Parchovany, 076 62 Parchovany

- ☐ Investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov)
- ☐ investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov.

Prijímateľ podpory:

- ☐ obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 (vrátane);
- ☐ združenia/skupiny obcí.

Oprávnené náklady:

1. investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb – náklady spojené s úpravou verejných priestranstiev, stavebné náklady spojené s rekonštrukciou nevyužívaných a iných objektov;
2. súvisiace všeobecné náklady, ako sú projektová dokumentácia, výdavky súvisiace s verejným obstarávaním a s externým manažmentom projektov;
3. náklady na riadenie projektu.

Výška a miera podpory:

Max. výška podpory z celkových oprávnených nákladov: **100 % s maximálnym limitom 150 000 €**, možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky 50 % oprávnených nákladov.

Podmienky oprávnenosti: Povinnosť uplatňovať sociálny aspekt pri verejnom obstarávaní.

Indikatívny projekt:

1. Rekonštrukcia budovy ZŠ a MŠ
2. Výstavba novej MŠ

Podopatrenie: 7.5

Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Názov operácie:

Rozvoj a marketing vidieckeho cestovného ruchu

Opis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry - kultúrne a prírodné dedičstvo, národné kultúrne pamiatky a pamiatkové územia, prírodné úkazy, historické, prírodné a iné zaujímavosti, zriadenie múzejných zariadení a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov;
- marketing a manažment služieb vidieckeho cestovného ruchu a propagácie územia rôznymi formami (tlačené/elektronické formy propagácie, podujatia zamerané na propagáciu , veľtrhy ...);
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany

na bicykle a pod.), výstavba vyhlídkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách;

- informačné body, smerové tabule, KIOSK.

Indikatívny projekt: Obecný podnik, kooperačné vzťahy, informačný systém, logistika, skladové hospodárstvo, skupinové podielníctvo, spoluúčasť.

Indikatívny projekt: Vybudovanie informačných tabúl

OPATRENIE 9 ZAKLADANIE SKUPÍN A ORGANIZÁCIÍ VÝROBCOV

Opis operácie:

Uľahčiť zariadenie skupín a organizácií výrobcov v poľnohospodárstve. Podporované budú aktivity pre založenie a začínajúce činnosti SaOV (v predchádzajúcom programovacom období 2007-2013 označované ako OOV), ktorých členovia budú fyzické alebo právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárstve na území Slovenska a vyrábajúce nasledovné živočíšne alebo rastlinné komodity:

☐ mlieko;	☐ jatočný hovädzí dobytok;	☐ jatočné ošípané;
☐ hydina a vajcia;	☐ ovocie a zelenina;	☐ zemiaky;
☐ obilniny;	☐ olejniný a strukoviny;	☐ chmeľ;
☐ ovce;	☐ kozy;	☐ včelie produkty;
☐ muštové hrozno a produkty z neho;
rastliny;		☐ liečivé, aromatické a koreninové
☐ drevo a ostatné drevné produkty lesa.		

Indikatívny projekt: Obecný podnik, založenie výrobného-hospodárskej jednotky

OPATRENIE 16 SPOLUPRÁCA alebo aj ako prístup LEADER

Podopatrenie: 16.1. Podpora zriadenia operačných skupín EIP zameraného na produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva

Názov operácie: Zriadenie a prevádzka operačných skupín EIP

Podopatrenie: 16.2. Podpora pilotných projektov a podpora vývoja nových postupov, procesov a technológií

Názov operácie: Podpora pilotných projektov

Podopatrenie: 16.3 Spolupráca medzi strediskami prevádzkovateľov v organizovaní spoločných pracovných procesov pri spoločnom využívaní zariadení a prostriedkov pre rozvoj/marketing cestovného ruchu

Názov operácie: Podpora novovzniknutých klastrov.

Podopatrenie: 16.4. Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi účastníkmi dodávateľského reťazca pre vznik a rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov miestnych trhov a podpora propagačných činností v miestnom kontexte týkajúcich sa rozvoja krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov

Názov operácie: Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi aktérmi krátkého dodávateľského reťazca pri zriaďovaní logistických platforiem na podporu krátkych dodávateľských reťazcov alebo miestnych trhov.

Indikatívny projekt: Obecná tržnica - 12 predajných miest s technickou infraštruktúrou

Podopatrenie: 16.8 Podpora pre vypracovanie plánov lesného hospodárstva alebo rovnocenných nástrojov

Názov operácie: Vypracovanie plánov lesného hospodárstva (program starostlivosti o les) alebo rovnocenných nástrojov medzi rôznymi subjektmi v odvetví lesného hospodárstva.

Indikatívny projekt: Lesná obora - 12 ustajnených lesných/domácich zvierat pre projekt škola v prírode.

OPATRENIE 19 LEADER (MAS)

Metóda LEADER je inovatívny prístup pre rozvoj vidieka a jeho politiku. Jeho základná myšlienka je podporovať rozvoj na základe využívania lokálneho potenciálu územia, teda na základe využívania endogénnych (vnútorných) zdrojov, pričom jedným zo základných znakov je prístup zdola nahor. Na základe tohto prístupu vznikajú v danom území verejno-súkromné partnerstvá nazývané miestne akčné skupiny (MAS). **MAS** vypracuje a implementuje stratégiu miestneho rozvoja (stratégia), kde sú uvedené ciele, opatrenia a činnosti, ktoré má v pláne realizovať na danom území v zmysle SWOT analýzy (silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby) celého súvislého územia MAS. V podmienkach SR bude MAS sama vyhlasovať výzvy, prijímať a posudzovať žiadosti/projekty na realizáciu jednotlivých činností stratégie, navrhovať schválenie/neschválenie žiadostí a predkladať žiadosti orgánu zodpovednému za konečné overenie oprávnenosti. Hlavnou charakteristikou metódy LEADER je rozhodovanie za účasti miestnych aktérov na miestnej úrovni (občiansko-súkromný sektor) s jasnými a transparentnými postupmi (zastúpenie všetkých sektorov – súkromného, občianskeho a verejného v celej štruktúre MAS) s podporou príslušných subjektov verejnej správy a potrebnou technickou pomocou na prenos osvedčených postupov.

Podopatrenie: 19.1 Prípravná podpora

Názov operácie: Budovanie kapacít, tréningy a sieťovanie za účelom prípravy a implementácie stratégie miestneho rozvoja.

Výška a miera podpory:

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených výdavkov: **100% s max. limitom 15 000 €.**

Podopatrenie: 19.2: Podpora implementácie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou

Názov operácie: Implementácia opatrení v rámci CLLD

Podopatrenie 19.3: Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnych akčných skupín

Názov operácie: Príprava a vykonávanie projektov spolupráce MAS

Podopatrenie 19.4: Chod miestnej akčnej skupiny a animácia

Názov operácie: Chod miestnej akčnej skupiny a animácia.

Indikatívny projekt č.1: Príprava a chod MAS

Indikatívny projekt č.2:

Indikatívny projekt č.3:

Indikatívny projekt: Obecný podnik služieb, organizácia, riadenie, schémy práce zodpovednosti, finančná gramotnosť členov.

OP PRV - OPATRENIE 1 : PRENOS ZNALOSTÍ A INFORMAČNÉ AKTIVITY

Upresnenie právnej formy organizačnej jednotky bude výsledkom a výstupom realizovaného projektu I. etapy založenie organizačno – výrobné jednotky v zmysle ŽoNFP podanej v rámci výzvy z OP PRV 2014 – 2020.

Nástroje a akcelerátory úspechu rozvoja obce a mikroregiónu:

Informácia k programovému obdobiu 2014 - 2020 v SR

Prehľad základných operačných programov v programovom období 2014 - 2020

OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)	OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)	OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)	OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)	OP Výskum a inovácie (OP VaI)	OP Efektívna verejná správa (OP EVS)	Program rozvoja vidieka (PRV)
Prioritná os 1: Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE)	Prioritná os 1: Vzdelávanie <i>Prijímateľa: regionálna a miestna samospráva (Investičná priorita 1.1 a 1.3)</i>	Prioritná os 1: Bezpečná a ekologická doprava	Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry <i>Prijímateľa: obce (Investičná priorita 1.1 a 1.2)</i>	Prioritná os 1: Podpora výskumu, vývoja a inovácií	Prioritná os 1: Posilňovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnosti verejnej správy	Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach <i>Prijímateľa : MAS, mestá, obce.....</i>
Prioritná os 2: Cestná infraštruktúra (TEN-T CORE)	Prioritná os 2: Zamestnanosť <i>Prijímateľa: Obce</i>	Prioritná os 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám <i>Prijímateľa: Obce</i>	Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami <i>Prijímateľa: obce (Investičná priorita 2.1 B)</i>	Prioritná os 2: Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji	Prioritná os 2: Posilňovanie efektívnosti orgánov verejnej správy pri implementácii politik	Opatrenie 9 Leader <i>Prijímateľa : MAS, mestá, obce.....</i>
Prioritná os 3: Verejná osobná doprava	Prioritná os 3: Sociálne začlenenie <i>Prijímateľa: Obce</i>	Prioritná os 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy <i>Prijímateľa: Obce</i>	Prioritná os 3: Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP		
Prioritná os 4: Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE)	Prioritná os 4: Integrácia MRK <i>Prijímateľa: obce s prítomnosťou MRK</i>	Prioritná os 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP <i>Prijímateľa: Obce</i>	Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo <i>Prijímateľa: obce (Investičná priorita 4.3)</i>	Prioritná os 4: Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji		
Prioritná os 5: Železničná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	Prioritná os 5: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK <i>Prijímateľa: obce s prítomnosťou MRK</i>	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou <i>Prijímateľa : MAS, mestá, obce.....</i>				
Prioritná os 6: Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)						
Prioritná os 7: Informatizácia spoločnosti						

PROPAGAČNÁ ČASŤ PHSR - OBEC PARCHOVANY

Prvá pís. zmienka o obci: 1320

*Rímskokatolícky kostol
v neogotickom štýle
postavený v roku 1900*

*Historická spomienka
na kaštieľ rodiny
Andrášiovcov
z roku 1860*

*Geografická poloha
obce **Parchovany***

Parchovany

Pohľad z výšky na obec Parchovany v roku 2010

Výtvarné zobrazenie dobového kaštieľa rodiny Anradrášiovcov z obdobia roku 1860

Folklórna skupina PARCHOVIANKA, Parchovany – vznikla v marci 1971 z iniciatívy učiteľa ZŠ Andreja Pačutu. Folklórne tradície obce Parchovany však už v roku 1924 prezentoval prvý krojovaný pár na vystúpení v Martine na pozvanie Matice slovenskej. Skupina Parchovianka uchováva a prezentuje spevy, tance a zvyky, tradičné ľudové odevy z obce a blízkeho okolia. Pravidelne účinkuje na významných folklórnych festivaloch (Východná, Detva, Heľpa, Košice, Kokava nad Rimavicou) a súťažiach na Slovensku.

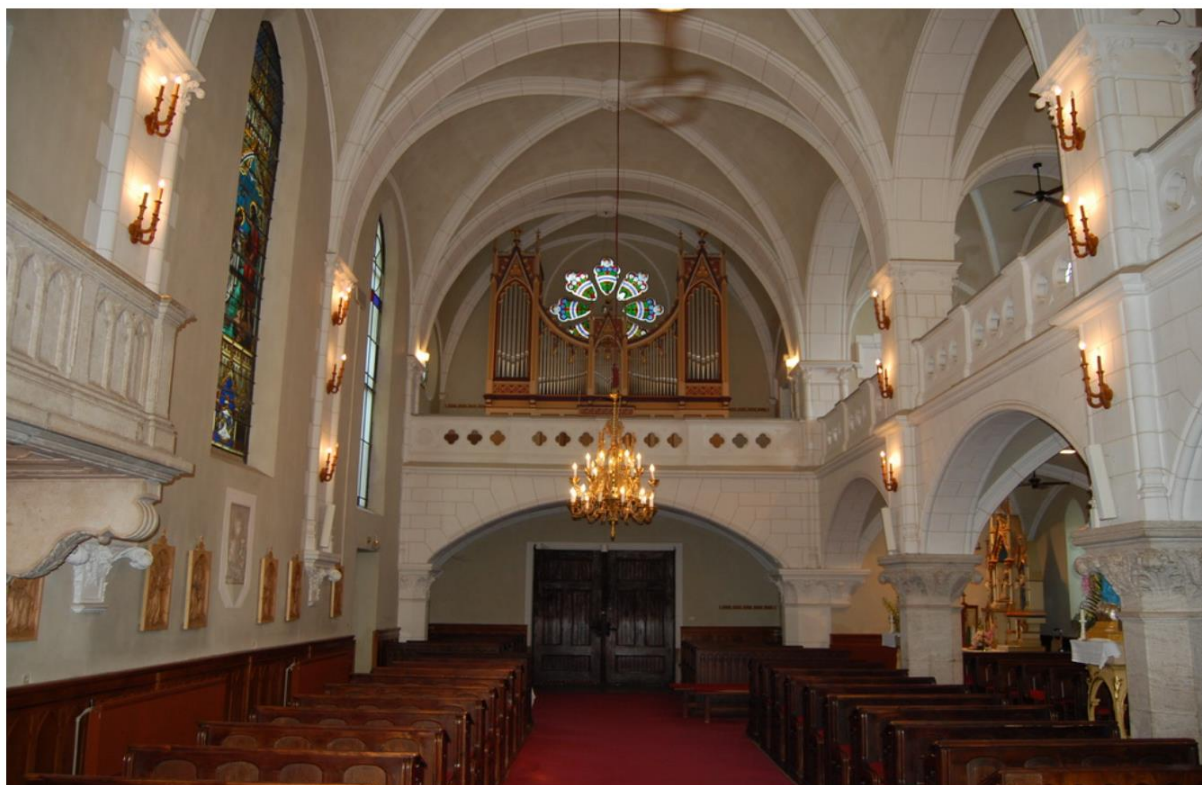
Viac ako **polkilometrová trasa** chodníka pri Základnej škole Parchovany, je súčasťou vzácneho 7,5 hektárového **parchovianskeho parku.**

K dominantám parku patria dva vzácne **duby letné** s obvodom kmeňov 582 a 632 centimetrov, ako aj **jazierko** v centrálnej časti parku. Okrem toho sa tu nachádza vyše sto druhov listnatých a ihličnatých drevín a kríkov, takže bohato zastúpená flóra a fauna parku môže byť živou učebnicou prírody v každom ročnom období.

Lesnícky náučný chodník Park Parchovany

Interiér rímskokatolíckeho kostola v obci Parchovany

Interiér rímskokatolíckeho kostola v obci Parchovany

Pohľad na budovu Kultúrneho domu a Obecného úradu v obci Parchovany

Objekt občianskej vybavenosti obce